

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра харчових технологій, легкої промисловості і дизайну

Кваліфікаційна магістерська робота

на тему: «ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ
ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ РОЗРОБКИ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ
ДЛЯ ПІДЛІТКІВ»

Виконала: студентка 2 курсу, групи ДІТ-ПОТ23мг
Спеціальності 015.36 «Професійна освіта
(Технологія виробів легкої промисловості)»

Антонюк Олена Володимирівна
(прізвище та ініціали)

Керівник: д.ф.-м.н., проф. Литвин О.О.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: Ткачук Оксана Леонідівна
(прізвище та ініціали)

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою: _____

кількість балів: _____

Голова Екзаменаційної комісії

Нечіпор С.В.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н.КАРАЗІНА

Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
 Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну
 Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)
 Спеціальність 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Харчових
 технологій, легкої
 промисловості і дизайну
 проф. Олег ЛИТВИН

 (підпис)

“ ” 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)

Антонюк Олена Володимирівна
 (прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків

керівник роботи Литвин Олег Олегович, д.ф.-м.н, професор
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “12”10. 2024 року 4801-5/3345

2. Строк подання студентом роботи 1 грудня 2024 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити: проаналізувати актуальність професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості, дослідити особливості розробки верхнього одягу для підлітків, розробити дидактичний проєкт факультативного заняття з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків» для фахівців з технологій легкої промисловості

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
2	РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗРОБКИ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ
3	РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГА НА ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
4	РОЗДІЛ 4. РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «РОЗРОБКА ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

5. Дата видачі завдання 12 жовтня 2024 року

Студент (ка)

підпис

Антонюк О.В.
ініціали, прізвище

Керівник роботи

підпис

Литвин О.О.
ініціали, прізвище

Консультант роботи

підпис

Захарченко В.Б.
ініціали, прізвище

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗРОБКИ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ	
2.1 Тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків.....	
2.1.1 Індивідуальність і самовираження як основа модних вимог до верхнього одягу для підлітків	
2.1.2 Брендний статус у контексті модних вимог до верхнього одягу для підлітків	
2.1.3 Особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу.....	
2.2 Сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії	
2.5 Аналіз впливу вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді.....	
2.5.1 Маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів.....	
2.5.2 Визначення концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків.....	
2.6 Оцінка функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи.....	
Висновки до розділу 2.....	
Розділ 3. РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГА НА ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
РОЗДІЛ 4. РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «РОЗРОБКА ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Актуальність теми професійної підготовки фахівців із технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків є багатоаспектною та охоплює кілька важливих напрямів. По-перше, підлітки становлять особливу вікову групу, яка має підвищені вимоги до стилю, індивідуальності та відповідності сучасним тенденціям моди. Водночас цей одяг повинен бути зручним, практичним, адаптованим до активного способу життя та кліматичних умов. Забезпечення таких характеристик потребує від фахівців високого рівня професійних компетенцій, креативності та знання сучасних технологій.

По-друге, сучасна легка промисловість перебуває у стадії трансформації, пов'язаної з інтеграцією інноваційних рішень, екологічних стандартів і цифрових технологій у виробничі процеси. Використання розумних матеріалів, автоматизованих систем проектування та виробництва, а також впровадження принципів сталого розвитку стають ключовими трендами галузі. Це вимагає від майбутніх фахівців глибоких знань не лише у традиційних аспектах технології швейного виробництва, але й у новітніх розробках, які змінюють обличчя індустрії.

По-третє, для України підготовка кваліфікованих кадрів у галузі легкої промисловості має стратегічне значення. З одного боку, це сприяє відродженню та розвитку вітчизняного виробництва, зміцненню його конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. З іншого боку, створення високоякісного та доступного одягу для підлітків є важливим соціальним завданням, яке сприяє задоволенню потреб населення та підвищенню довіри до національної продукції.

У системі освіти актуальність цієї теми обумовлена необхідністю модернізації програм професійної підготовки. Сучасний освітній процес має бути спрямований на формування у студентів інтегрованих знань та практичних умінь, необхідних для розробки конкурентоспроможної продукції. Особлива увага повинна приділятися розвитку критичного мислення,

інноваційного підходу до вирішення технологічних завдань і здатності адаптуватися до змінних умов ринку.

Таким чином, дослідження питань професійної підготовки фахівців із технологій легкої промисловості для створення верхнього одягу для підлітків є не лише актуальним, але й вкрай необхідним для забезпечення сталого розвитку галузі, задоволення суспільних потреб та формування нової генерації кваліфікованих спеціалістів.

Отже, **об'єктом дослідження** є процес професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості у закладах вищої освіти.

Предмет дослідження – професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, розробити дидактичний проєкт факультативного заняття на тему «Розробка верхнього одягу для підлітків».

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз особливостей професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості.

2. Теоретично обґрунтувати та розробити дидактичний проєкт факультативного заняття навчання з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків» для фахівців з технологій легкої промисловості.

Для досягнення сформульованої мети та завдань використано комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження:

– теоретичні методи – аналіз наукової, психолого-педагогічної та методичної літератури з досліджуваної проблеми стану швейної промисловості; обґрунтування теоретичних засад і методичних аспектів розроблення дидактичного проєкту факультативного заняття.

Новизна одержаних результатів та їх теоретичне значення полягає у тому, що уточнено та конкретизовано теоретичні та експериментальні положення в швейній промисловості; знайшли подальшого розвитку положення щодо змісту та технологій реалізації дидактичного проєкту факультативного заняття з теми

«Розробка верхнього одягу для підлітків» для фахівців з технологій легкої промисловості.

Практичне значення одержаних результатів у тому, що розроблено дидактичний проєкт факультативного заняття з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків» для здобувачів вищої освіти. Розроблений дидактичний проєкт доцільно використовувати у закладах вищої освіти.

Структура та загальний обсяг роботи. Робота складається з української та англійської анотацій, списку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи 98 сторінок, обсяг основного тексту 96 сторінок. Робота містить 10 таблиць, 20 рисунків. Список використаних джерел має..... найменування, з них іноземною мовою.

РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

1.1. Особливості професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості

Суттєвим та визначальним фактором національної культури кожного народу є матеріальне і духовне середовище, яке формується на протязі сторіч зусиллями багатьох поколінь. Це цілеспрямована, відповідальна, послідовна діяльність творчих особистостей, політиків, промисловців і всієї громадськості. Можлива така діяльність завдяки сприятливих умов та державної політики, направленої на поліпшення розвитку сфери технологій легкої промисловості. В свою чергу, відомо що, сфера дизайну базується на трьох основних факторах: системі наукових досліджень, системі підготовки дизайнерських кадрів, інформаційно-теоретичному базисі технології легкої промисловості. Виходячи з цього, актуальними проблемами є формування національного дизайну, розробка і реалізація відповідних загальнодержавних заходів, законодавчо-нормативного забезпечення, впровадження регіональної політики, системи підготовки спеціалістів високого рівня, розвитку теоретичної бази та практичної діяльності.

Практична діяльність фахівців з технологій легкої промисловості тісно пов'язана з вирішенням проблемних питань та різних проектних ситуацій, що в свою чергу потребує серйозних творчих пошуків. В проектуванні естетично досконалих зразків побутових предметів, машин, верстатів, предметів споживання, одягу та інших засобів виробництва майстри у покликані розв'язувати комплексні проблеми, пов'язані з психологією, естетикою, гігієною, психофізичним навантаженням людей. Мінливі запити ринку, жорстока конкуренція роблять необхідністю формування потреб споживача, чітко визначати та передбачати попит. Роль фахівця з технологій легкої промисловості стає не тільки творчою, але і надзвичайно актуальною. Фахівець

з технологій легкої промисловості переймає функції естетичних норм проєктанта сьогодення спрямованого в майбутнє. На даному етапі орієнтація ведеться виключно на індивідуальну особливість митця, на його високий професіоналізм. Саме тому підготовка фахівця з технологій легкої промисловості є надзвичайно важливою потребою сьогодення.

Вирішальна роль в такій підготовці відводиться саме мистецьким дисциплінам. Фахово-мистецька освіта стає не просто необхідною, є рушійною силою культурно-творчого процесу. Постає необхідність організованої системи фахового навчання, що координує всі ступені освіти культурно-мистецької галузі. Потреба в мистецтві ніколи не залишає людину. Відмова від художньої діяльності здатна повернути людину в первісний стан, зневага до високої культури та її цінностей може призвести і призводить до падіння моральності і, як наслідок, розгулу злочинності, наркоманії тощо. Культурна політика будь-якої держави повинна забезпечувати підтримку високого мистецтва, освіти та виховання мистецьких кадрів, які в умовах ринку переживають далеко не кращі часи. Педагогіка мистецтва, як новий напрям гуманітарних та виробничих знань, повинна виробити власні принципи та оригінальні концепції підготовки фахівця дизайнера. Цей процес можливий в умовах створення бази сучасних підручників, посібників методичної і допоміжної літератури для реалізації виховних завдань мистецьких дисциплін.

Для якісного забезпечення відповідного процесу необхідно створити високопрофесійну, навчально-наукову базу підготовки викладачів, котрі забезпечуватимуть вивчення інтегрованих у мистецьку специфіку дисциплін циклу. Необхідно подолати розрив між мистецтвом та педагогікою, що сформує вищий фаховий рівень викладача.

Такі фахівці отримають цілісне бачення того, як мистецтво впливає на культурний рівень людини та створює її світ. Доцільність викладача полягає в першу чергу в його професійній майстерності, в умінні формувати та стимулювати творчу діяльність, і в тому, щоб перетворити студентів з пасивних слухачів на суб'єктів навчального процесу.

Саме це, в подальшому, повинно забезпечити доцільність, організованість та творчий підхід в майбутній, професійній діяльності сьогоденного студента. Викладач повинен бути неординарною, творчою, особистістю з глибоким розумінням процесів, що відбуваються в розвитку мистецтва, з високими художньо-естетичними вимогами, здатністю і любов'ю творити, мати розвинену уяву, володіти практичною, професійною, дизайнерською майстерністю. Виходячи з цього постає завдання виховання високопрофесійних викладацьких кадрів, та їх практичне (не тільки педагогічне), а саме дизайнерське, творче навчання.

Естетична культура майбутнього викладача мистецьких дисциплін, перш за все є результатом розвитку його естетичних якостей, тому показниками сформованості того чи іншого критерію естетичної культури буде розвиток здатності до певного виду естетичної діяльності. Розвиток естетичних якостей високопрофесійних викладачів повинен мати педагогічну спрямованість і має розглядатися відповідно до завдань естетичного виховання і розвитку студентів.

Сучасна теорія мистецьких дисциплін все частіше будується на нових методах, що піддаються трансформації, впровадженні нових мистецько-освітніх технологій. В якості основних психолого-педагогічних умов найбільш успішного формування майбутніх дизайнерів є необхідність залучення студентів в навчально-практичну дизайн-діяльність і сприяння самореалізації студентів в цій діяльності; застосування методів розвитку у студентів стійкої мотивації до навчання, підвищення їх творчої і трудової активності. Для майбутніх фахівців з технологій легкої промисловості в сфері проєктування одягу є вибір швейних виробів та технічних засобів в якості об'єкта навчально-практичної дизайн-діяльності, обґрунтований володінням практичними і естетичними властивостями. Це обумовлює незмінний інтерес студентів до вивчення мистецтва моделювання одягу, швейних виробів та технічних засобів, формування зовнішнього вигляду.

Ефективний розвиток в процесі вивчення дизайну становить ескізування, тобто розробка ескізу майбутньої моделі, при якому розвивається фантазія, розкривається творчий потенціал. Велике значення має робота з текстильними матеріалами; а також виховання розумного ставлення до моди, шляхів її розвитку, підбору предметів для власного гардеробу.

Проблему формування естетичної культури майбутніх фахівців неможливо вирішити в рамках тільки однієї навчальної дисципліни. Теоретично-методичні пошуки в дизайні не повинні відривати навчальний процес від творчої практики. В творчій діяльності розкривається весь потенціал, ідея, добувається досвід. Дизайнерська діяльність поєднує в собі пошук і насолоду від пізнання, від професійного збагачення. Більшість дослідницьких робіт відображають деякі аспекти естетичного розвитку студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва і дизайну, але до теперішнього часу в педагогічній літературі немає цілеспрямованих розробок дизайну швейних виробів та технічних засобів. Програмний курс спеціальних дисциплін потребує більшої кількості годин на їх лекційне і практичне опрацювання.

Існуючі програми навчальних дисциплін загальнокультурного блоку і дисциплін спеціалізації не дозволяють студентам в належній мірі оволодіти високим рівнем естетичної культури. Основи дизайну надають уявлення про традиції, моральність, функціональність, світосприйняття. У наш час потреба людини в красі задовольняється завдячуючи різним джерелам. Постійно спілкуючись з предметами, художня форма яких, так чи інакше, продумана, створена, вишукана людина відчуває естетичну, найчастіше несвідому насолоду. Однак, пасивне сприйняття естетики масових предметів, що оточують нас, замінило творчий процес створення речей своїми руками. Змінилося співвідношення між естетичними запитами людини і джерелами їх задоволення.

Вивчення форми, конструкції, кольору, орнаменту як елементів художньої композиції одягу, знайомство з сучасним дизайном одягу та

швейних виробів – все це організовує мистецьке бачення студентів і сприяє формуванню естетичного смаку. Потрібно зосередити увагу на аспекті розвитку естетичної культури особистості засобами костюма, на проблемах формування смаку в одязі. При вивченні мистецьких дисциплін слід поглибити і переглянути програми навчання, розширити коло дисциплін, де задіяні традиції дизайну сучасного і народного костюма. Саме народний костюм і всі види оздоблень, завжди були одними з провідних напрямків декоративно-прикладного мистецтва. Маючи цілий ряд спеціальних галузей, дизайн не тільки створює осередок навколо людини, але і формує естетичні цінності суспільства. Спираючись на національні традиції в мистецтві, формується сучасна мистецька думка, виробляється художній смак, потреба в справжньому мистецтві і усвідомлення його високої ролі.

Соціально-культурний феномен суспільства ґрунтується на досвіді. Досвід не є абстракція, досвід – підґрунтя розвитку цивілізації, форми удосконалення людського життя. Естетична культура викладача мистецьких дисциплін, є результатом розвитку його естетичних якостей. Психолого-педагогічні дослідження показують, що великий вплив на ефективність навчального процесу надають особистісні якості викладача, високий рівень його культури, його професійна майстерність.

Педагогічна спрямованість дизайнерської освіти і орієнтація на впровадження основ дизайнерської творчості в загальноосвітній процес – кропітка праця, що потребує перетворень. Необхідність вивчення основ дизайну обумовлена тим, що значна частина спеціалістів має низький рівень естетичної культури. Це проявляється в відсутності глибоких і повних естетичних знань, в невмінні оперувати цими знаннями в нових ситуаціях. Певним фундаментом для розвитку естетичних якостей викладачів та майбутніх спеціалістів є блок дисциплін спеціалізації. Вони мають загальнотеоретичні, методичні та технологічні аспекти підготовки спеціаліста, маючи на меті готувати його для успішного формування естетичної культури засобами дизайну. Обмеженість навчального часу вимагає більш продуктивно

використовувати самостійну домашню роботу студентів, що є, як відомо одним з основних показників творчої активності студентів, але не забезпечує достатнє естетичне виховання.

Для формування таких якостей студентів як естетичні знання, естетична оціночна діяльність, естетична потреба, творча активність і естетичні вміння та здібності при освоєнні курсу дизайнерських спеціальностей ефективними є ескізування, робота з матеріалом на основі вивчення духовного досвіду та естетичних цінностей, дослідницька діяльність, лекції-візуалізації, лекції-бесіди, робота з картками-завданнями, проблемний метод навчання, колективне обговорення рішень та виконаних завдань, застосування методів розвитку у студентів стійкої мотивації до навчання, метод інтеграційного навчання та інші. Важливу роль у формуванні естетичної думки має розробка студентами дизайн-проекту, який дає можливість студентам проявити свої можливості в застосуванні на практиці всіх вивчених ними технологій виготовлення виробів. Виконання дизайн-проекту вимагає врахування інтеграційних зв'язків основ дизайну з іншими дисциплінами циклу. Це дозволяє цілеспрямовано, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів будувати навчальний процес, забезпечувати тісний взаємозв'язок теорії і практики.

Сучасний ринок праці потребує нової концепції професійної підготовки фахівців, яка ґрунтується на його тісній взаємодії з ринком освіти, оскільки соціальноорієнтований спосіб ведення виробництва й бізнесу передбачає якісно новий рівень професійної мотивації особистості.

Вища освіта є фундаментальною складовою цілісної системи безперервної професійної освіти в сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку праці.

В період величезного обсягу інформації, джерелом якої є медіа, Інтернет, соціальні мережі дуже складно мотивувати студента до навчання та систематичної роботи.

1.2. Формування мотивації до навчання та професійного розвитку фахівців з технологій легкої промисловості

Мотивація - це процеси, що визначають рух до поставленої мети, це фактори, що впливають на активність чи пасивність поведінки. Головною ланкою мотивації є спонукання – поведінковий прояв задоволення свої потреби [10, с.45].

Теорія мотивації американського психолога А. Маслоу виділяє п'ять базових потреб [9, с.114]. Теорія ієрархії потреб стверджує, що люди мають багато яких потреб, але вони належать до різних рівнів. Людина не може відчувати потреби вищого рівня, доки потребує більш примітивних речей.

Період навчання у закладах вищої освіти – це підготовка до трудової діяльності, яка у найближчому майбутньому повинна стати для магістра основним джерелом існування та засобом особистісної самореалізації.

Мотивація студентів до навчання є однією з основних складових освітнього процесу. Через мотивацію педагогічні цілі швидше перетворюються на цілі самих студентів.

Таким чином, пріоритетними у навчальній діяльності студента стають:

- самостійна постановка мети і усвідомлення значимості виконуваної діяльності; – самостійне освоєння базових знань і умінь;
- формування і розвиток інтелектуально-пізнавальних процесів, професійної мотивації для досягнення успіху.

У навчанні процес мотивації є безперервним, оскільки вивчення будь-якого навчального матеріалу закладає основу для викладання нового. Мотивація не повинна завершуватись при проходженні чергового відрізка навчання, вона має зберігатися і підсилюватися для подальшого навчання.

Процес мотивації у навчанні має характер певного циклу, він повторюється на кожному навчальному відрізку на вищому рівні [6, с.35]. Саме тому, забезпечення викладачем кожного етапу мотиваційного циклу у навчанні має здійснюватись за допомогою спеціальних прийомів і методів.

Викладач має бути психологом і психофізіологом, визначати настрій, самопочуття й активність студентів, уміти за допомогою педагогічних і

психологічних прийомів підтримувати високий рівень їх фізичної та розумової працездатності.

Інтерес - одне із постійних і сильнодіючих мотивів діяльності. Інтерес є реальною причиною дій, які людина відчуває як найважливіші. Пізнавальний інтерес проявляється у емоційному відношенні студента до навчання. «Перш ніж ти хочеш закликати учня до якоїсь діяльності, зацікав його нею, подбай про те, аби виявити, що він готовий до цієї бурхливої діяльності, що він напружив усі сили, необхідні для цього. І що учень діятиме сам, викладачеві ж таки залишається лише керувати і скеровувати його» [8, с.94].

Студентів ЗВО під час навчання мотивують різні потреби:

- пізнавальні (професійно-ціннісні, які відображають прагнення студентів отримати ґрунтовну професійну підготовку),
- соціальні (прагнення особистості через навчання створити свій соціальний статус у суспільстві),
- фізичні (мати гарний стан здоров'я),
- психічні (бути витриманою, поважною людиною),
- інші (інтереси, захоплення, схильності, установки та ідеали, отримання задоволення від самого процесу навчання).

Пізнавальна діяльність людини є провідною сферою її життєдіяльності, яка мотивується сукупністю кількох різних мотивів. Має значення який мотив є головним, визначальним, а який другорядним. Добре, якщо головним мотивом у навчальній діяльності студентів-першокурсників виступає навчальнопізнавальний інтерес. Лише тоді навчальна діяльність буде ефективною.

Тому питання мотивації стоїть особливо гостро у перші місяці навчання. Дуже важливо, щоб першокурсники не розчарувалися в обраній професії, в обраному навчальному закладі при достатньо високих вимогах до студентів. І тут безперечно потрібен індивідуальний підхід з боку кураторів, завідувачів відділень, викладачів.

На формування позитивних мотивів навчання впливає стиль спілкування та ставлення викладача до студентів. Щоб отримати бажаний результат навчання, необхідно використовувати такі види навчальної мотивації та її засоби:

1. Викликання інтересу студентів.
2. Емоційні відкриття.
3. Принципи зіставлення життєвих і наукових подій.
4. Формування ситуацій пізнавальних обговорень.
5. Формування ситуації успіху в навчанні.

Досвід сучасних педагогів показує, що професійна мотивація студентів активно формується на 3-4 курсах навчання, коли поглиблено вивчаються професійно-орієнтовані дисципліни та проводиться практика.

Професійну мотивацію зведено до трьох основних комплексів: інтерес, обов'язок, самооцінка професійної здатності [4, с.22].

В сучасному світі значно зростає роль закладів ВО у навчанні студента самостійно вчитися. Самостійна робота студента, яка є суттєвим елементом навчального процесу поряд з аудиторним навчанням, набуває великого значення.

Знаходження відповіді на питання "як підвищити ефективність навчального процесу, досягти високого інтелектуального розвитку студентів, забезпечити оволодіння ними навичок саморозвитку особистості".

Значною мірою цього можна досягти використовуючи сучасні інноваційні технології, зокрема ІТ-технології та технології інтерактивного навчання, перетворюючи, таким чином, традиційні заняття в інтерактивні. Інтерактивні технології навчання включають в себе чітко спланований очікуваний результат навчання [3, с.45]. Така групова навчальна діяльність сприяє формуванню у студентів позитивного ставлення до навчання, розвиває вміння пристосовуватись до умов роботи в групах і забезпечує високу загальну активність студентського колективу.

В умовах стрімкого зростання інформаційних потоків і збільшення дефіциту навчального часу аудіовізуальні засоби дозволяють за один і той же термін часу викласти і засвоїти значно більший обсяг навчальних знань. Використання технічних засобів навчання у викладанні навчальних дисциплін дозволяє збільшити обсяг інформації, яку необхідно запам'ятати, приблизно на 35% і підняти ефективність занять на 20%, дозволяє значно поглибити пізнавальну діяльність студентів та підвищити навчальну мотивацію.

В останні роки все частіше відзначається зниження ефективності традиційного навчання. Жорстка регламентація діяльності студентів на заняттях, примусовість навчальних процедур, часто призводить до нерозуміння ними цілей своїх дій, до відсутності усвідомлення необхідності досліджуваного матеріалу та його практичної значущості. У зв'язку з чим, у студентів спостерігається відсутність навчальної мотивації, несформованість навичок планування своєї діяльності.

Сучасні педагогічні технології, зокрема технології електронного навчання є особистісноорієнтованими, і спрямовані на розвиток індивідуальних ресурсів студентів та їх мотиваційних потреб.

Технології електронного навчання передбачають підвищення рівня самостійної роботи студентів в індивідуальному темпі з одного боку, надаючи можливості для широкого спілкування з іншими студентами та спільного планування своєї діяльності з іншого.

Дослідження психологічних особливостей навчальної мотивації здобувачів фахової передвищої освіти за методикою «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (А.А. Реан, В.А. Якунін.) [5, с.98] серед студентів 2 курсу спеціальності «Технології легкої промисловості» показали, що вибір майбутніх фахівців зупинився на наступних мотивах:

1. Стати висококваліфікованим спеціалістом (72% студентів);
2. Набути глибокі та стійкі знання (72% студентів);
3. Забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності (64% студентів);

4. Отримати диплом (57% студентів).

Отже, більшість студентів обрали професійні мотиви навчальної діяльності (від 72% до 64% студентів). Хоча 57% студентів при цьому вказали, що для них є важливим отримання диплому – формальна зовнішня ознака навчальної діяльності. Позитивним є те, що 72% студентів вказали, що для них є значущим набування глибоких та стійких знань.

То як же педагогу підвищити навчальну мотивацію студентів під час вивчення дисциплін у закладах фахової передвищої освіти? Пропоную, виходячи з власного багаторічного досвіду, деякі з них: • при навчанні необхідно враховувати запити, інтереси і прагнення студентів. Необхідна умова для формування мотивації до навчання та пізнавальної діяльності в студентів – можливість проявити в навчанні розумову самостійність та ініціативність. Чим активніші методи навчання, тим легше викликати інтерес до навчання. Основний засіб виховання стійкого інтересу – використання таких питань і завдань, вирішення яких вимагає від студентів активної пошукової діяльності.

- непохитна цікавість має бути основним фактором у процесі навчання.

- змінювати методи і прийоми навчання. На практичних заняттях застосовувати такі методи стимулювання студентів, як створення ситуації успіху через виконання завдань, посильних для всіх студентів.

- включення студентів у колективну діяльність через організацію роботи в групах, ігрові та змагальні форми, взаємоперевірку, колективний пошук вирішення проблеми, прийом «метод проб і помилок», надання студентам допомоги один одному.

- незвичайна форма подання навчального матеріалу.

- заохочення доступними методами до зростання впевненості в собі та у своїх силах у студентів, що буде сприяти посиленню внутрішньої мотивації.

- постійно та пильно слідкувати за досягненнями у навчанні та відзначати їх.

- не карати за невдачу, невдача сама по собі є покаранням. Страх і напруженість ускладнює процес навчання. Невдачі знижують мотивацію.

- постійно і цілеспрямовано займатися розвитком якостей, що лежать в основі розвитку пізнавальних здібностей студентів: швидкість реакції, всі види пам'яті, увагу, уяву і т. д., щоб розвинути мислення засобами свого предмета.

- інтегрувати знання, пов'язуючи теми свого предмету з іншими навчальними дисциплінами, збагачуючи знання, розширюючи кругозір студентів.

- з'ясовувати, що є причиною низької мотивації студентів: невміння вчитися або помилки виховного характеру.

Висновки до розділу 1

Вивчивши проблему мотивації до навчання та професійного розвитку фахівців з технологій легкої промисловості під час занять, можна зазначити, що можливостей та технологій для підвищення мотивації існує безліч, але жодної чарівної – немає.

Багато чинників впливають на спонукання конкретного студента до праці і навчання: інтерес до дисципліни, сприйняття її повноцінності, загальне бажання виконувати поставлені завдання, упевненість в собі і відчуття власної гідності, так само, як і терпіння і наполегливість.

Тому кожному педагогу потрібно пам'ятати головне: викладач ЗВО, використовуючи ІТ-технології та технології інтерактивного навчання, повинен розвивати у студентів відчуття впевненості та успішності, встановлювати важкі, але досяжні цілі, створювати атмосферу конкурентності, регулювати підбір завдань так, щоб постійно підтримувати оптимальну мотивацію до використання свого потенціалу в області спонукання студентів до навчання.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗРОБКИ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

2.1 Тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків

Модні вимоги до верхнього одягу для підлітків формуються під впливом сучасних тенденцій у сфері моди, особливостей вікової психології та соціокультурних чинників. Підлітки прагнуть виражати індивідуальність через зовнішній вигляд, тому одяг стає важливим засобом самовираження і соціальної ідентифікації.

Для цієї вікової групи важливе поєднання стильного дизайну з практичністю, що відповідає їхньому активному способу життя. Молодь віддає перевагу одягу, який дозволяє експериментувати з образом, наприклад, через змінні елементи чи багатфункціональний дизайн.

Ключовими аспектами є відповідність сучасним трендам, використання яскравих кольорів, інноваційних матеріалів і унікальних декоративних деталей. Також підлітки прагнуть носити речі, які підкреслюють їхню приналежність до певних соціальних груп або субкультур.

Брендовий статус і можливість персоналізації одягу залишаються важливими критеріями вибору для цього сегмента. У результаті модний одяг для підлітків має бути не лише функціональним, але й відповідати їхнім потребам у самовираженні та індивідуалізації.

Розглянемо **тренди та актуальні стилі** у верхньому одязі для підлітків. Мода на верхній одяг для підлітків є динамічною та багатогранною, відображаючи сучасні тенденції глобальної моди, індивідуальні уподобання молоді та культурні впливи. У цій категорії важливо враховувати естетичні, соціальні та практичні аспекти, що формують тренди такі як:

- ✓ **Oversize** (вільний крій). Вільний крій є одним із найпопулярніших стилів серед підлітків. Його популярність обумовлена кількома факторами:
 - зручність (Вільний крій не обмежує рухів, дозволяючи активно проводити час).

- багатошаровість (Oversize моделі ідеально підходять для багатошарових образів, що особливо актуально у холодну пору року).

✓ Естетика вуличної моди. Цей стиль є невід'ємною частиною стрітстайлу, що асоціюється зі свободою самовираження. Найбільш популярними є пуховики, парки та пальта у форматі oversize, які можна поєднувати зі спортивним чи класичним одягом.

✓ Стритстайл (вулична мода). Вулична мода орієнтується на функціональність, свободу вибору і унікальність. У верхньому одязі цей стиль проявляється через:

- бомбери: куртки з еластичними манжетами та поясом, які часто прикрашаються вишивкою, патчами чи контрастними вставками.

- пуховики: популярні моделі середньої довжини з яскравими кольорами або градієнтними переходами.

- парки: практичний вибір для міжсезоння, часто доповнюється хутром, капюшонами чи знімними утеплювачами.

- джинсові куртки: об'ємні "оверсайз" моделі з потертостями, декоративними вставками, принтами чи нашивками. Часто носяться багатошарово, з худі чи світшотом під низом.

- шкіряні куртки: класичні косухи або моделі в стилі гранж з металевими елементами (шипамі, заклепками). Вони додають образу зухвалості.

- анораки: легкі куртки, що одягаються через голову, із водонепроникних матеріалів, часто з яскравими деталями чи рефлексивними елементами.

- кейпи та накидки: нестандартний вибір для міського стилю, особливо з мінімалістичним дизайном або графічними принтами.

- тренчі: класичні плащі в сучасному виконанні з асиметричним кроєм, нестандартними матеріалами чи сміливими кольорами.

- худі з вбудованими куртками: мікс із двох предметів гардеробу, що створює багатошаровий вигляд, популярний у молодіжній субкультурі.

- вітрівки: легкі спортивні моделі з яскравими принтами чи блоками кольорів, ідеальні для змінної погоди.

- пальто оверсайз: зручні моделі вільного крою з акцентом на текстурі матеріалу (наприклад, шерсть, твід).

Рис.1 – Стритстайл 2024: поєднання зручності та трендовості – бомбери, пуховики та парки на міських вулицях

Рис.2 – Сучасна вулична мода для підлітків: інтеграція яскравих кольорів, камуфляжних принтів та спортивних елементів у контексті урбаністичної культури

Наступним трендом є **колірні тенденції**. Верхній одяг для підлітків часто стає експериментальним майданчиком для дизайнерів, які використовують яскраві кольори та оригінальні рішення, такі як:

- яскраві та неонові відтінки. Особливо популярні серед підлітків, які прагнуть виділитися. Часто використовуються помаранчевий, зелений, рожевий та блакитний.

- градієнти. Плавний перехід між кількома відтінками додає одягу динамічності та сучасного вигляду.

- пастельна палітра. М'які відтінки, такі як лавандовий, м'ятний чи пудрово-рожевий, є фаворитами серед молоді, яка цінує стриману естетику.

- металік. Куртки та пальта з блискучими поверхнями, які нагадують відтінки срібла, золота чи іризацію. Такий одяг виглядає футуристично і одразу привертає увагу.

- колор-блокінг. Використання контрастних кольорових блоків у дизайні (наприклад, поєднання жовтого, фіолетового та чорного). Ця техніка додає виразності навіть базовим моделям.

- камуфляжні принти в яскравих кольорах. Традиційний камуфляж переосмислюється завдяки використанню нетипових кольорів, таких як рожевий, неоновозелений чи бірюзовий.

- принти з малюнками чи написами. Популярні графіті, ілюстрації, патріотичні чи гумористичні написи. Вони відображають характер та інтереси молоді.

- геометричні та абстрактні мотиви. Стильні візерунки, що нагадують мистецтво модерну чи конструктивізму. Вони додають образу інтелектуальної сміливості.

- омбре. Подібне до градієнтів, але з більш розмитим переходом кольорів, створюючи м'який і водночас привертаючий увагу вигляд.

- прозорі вставки з кольорового матеріалу. Додають одягу грайливості та незвичності, зберігаючи функціональність.

- ****Чорно-білі контрасти:**** незважаючи на мінімалізм, ці комбінації завжди залишаються актуальними, особливо у графічному виконанні.

Кольори стають способом заявити про себе, а поєднання їх у незвичних варіантах дозволяє підліткам експериментувати та відчувати себе унікальними.

Рис. 2 - Верхній одяг для підлітків: сміливі відтінки та стильний комфорт для міських вулиць

Текстурні рішення грають важливу роль у створенні унікального вигляду верхнього одягу, оскільки вони не лише впливають на зовнішній вигляд виробу, але й забезпечують його функціональність та комфорт. Використання різних матеріалів та текстур дозволяє не лише підвищити естетичну привабливість, але й покращити експлуатаційні характеристики одягу. Наприклад, поєднання гладких і шорстких матеріалів може створювати цікавий контраст, підкреслюючи стиль і дизайн, а також підвищити теплоізоляційні властивості.

Вибір текстур є важливим елементом в розробці верхнього одягу для підлітків, оскільки він дозволяє врахувати не лише сезонні потреби (зимовий одяг може мати більш щільну текстуру для збереження тепла), але й індивідуальні уподобання щодо тактильних відчуттів. Наприклад, пуховики з матовою текстурою виглядають більш стримано та сучасно, тоді як глянцеві куртки створюють враження екстравагантності та яскравості.

Текстурні рішення також важливі з точки зору практичності, адже вони можуть визначати зносостійкість і водовідштовхувальні властивості тканини.

Вибір матеріалу з певною текстурою, наприклад, мембранні або вітрозахисні тканини, може значно покращити функціональність одягу в складних погодних умовах.

Тобто важливу роль відіграє текстура матеріалів, яка створює унікальний зовнішній вигляд, а саме:

- лаковані поверхні. Гладкі, блискучі матеріали надають сучасності та екстравагантності.
- матові тканини. Більш стримані та універсальні, особливо популярні у кольорах хакі, сірого чи чорного.
- комбінація матеріалів. Використання різних текстур (наприклад, поєднання нейлону з хутром або трикотажем) створює цікавий контраст.
- вельвет і кордовий матеріал. Теплі та приємні на дотик тканини, які додають затишку. Часто використовуються в пальтах і куртках для міжсезоння.
- стьобані поверхні. Особливо актуальні в пуховиках. Різноманітні візерунки простібки (квадрати, ромби, хвилі) створюють структурний вигляд і забезпечують додаткову ізоляцію.
- рельєфні тканини. Матеріали з об'ємною фактурою, наприклад, у вигляді хвиль, сот чи інших візерунків, роблять одяг більш виразним.
- гумовані або вологозахисні покриття. Забезпечують захист від дощу та вітру, а також створюють стильний "гладкий" вигляд.
- екохутро. Актуальне в парках, куртках та пальтах. Воно не лише екологічне, а й може мати різну довжину ворсу, що дає змогу варіювати вигляд.
- сітка та перфорація. У спортивному та casual-стилях часто використовуються сітчасті вставки, що додають легкості та індивідуальності.
- рефлективні елементи. Тканини або вставки, що світяться у темряві, забезпечують не лише модний вигляд, але й безпеку на дорозі.

Рис. 3 - Фактурний код: новий вимір для верхнього одягу для підлітків

Розглянемо **функціональний стиль**, який є важливою складовою верхнього одягу для підлітків, оскільки він поєднує в собі практичність та комфорт з естетичними вимогами. Цей стиль акцентує увагу на функціональності виробів, що особливо важливо для підлітків, які ведуть активний спосіб життя і часто потребують одягу, що відповідає різноманітним умовам.

Популярність отримує одяг із технологічними особливостями, який поєднує стиль і функціональність:

- мембранні тканини. Водостійкі та вітронепроникні матеріали, які забезпечують комфорт у складних погодних умовах.
- модульність. Можливість змінювати конфігурацію одягу (відстібні капюшони, рукави, утеплювачі).
- багатофункціональні кишені. Дизайн, що дозволяє зберігати гаджети, ключі чи інші предмети.
- дуті куртки 80-х: Об'ємні моделі з яскравими кольорами, натхненні спортивною модою минулого.
- елементи 90-х: Парки та анораки зі спортивним кроєм, доповнені логотипами чи написами.

Рис. 4 - Приклад одягу для підлітків, де мембранні тканини, модульність та багатофункціональні кишені забезпечують комфорт і функціональність

Зростає попит на **гендерно нейтральний дизайн**, що орієнтується на універсальність і практичність, відображаючи прагнення молоді до більшої свободи у вираженні себе через одяг. Такий підхід дозволяє уникнути традиційних гендерних стереотипів і створювати моделі, які підходять для кожного, незалежно від статі. Куртки прямого крою, лаконічні кольори та мінімалістичний декор стають основними елементами цього стилю, що робить їх привабливими як для хлопців, так і для дівчат. Простота форм і відсутність надмірних деталей дозволяють одягу бути універсальним і підходити до різних ситуацій, від повсякденних прогулянок до вечірніх виходів.

Гендерно нейтральний дизайн також надає більше можливостей для експериментів зі стилями, дозволяючи поєднувати елементи, які раніше були б асоційовані лише з певною статтю. Наприклад, класична куртка-бомбер, що раніше була більш популярною серед чоловіків, тепер стає модною серед дівчат завдяки її універсальності та комфортності. Це дозволяє молоді виражати свою індивідуальність, не прив'язуючись до традиційних уявлень про те, що має носити хлопець чи дівчина. Такий підхід відкриває нові горизонти для модних трендів, що сприяє більшому самовираженню та інклюзивності в модній індустрії.

Рис.5 – Приклад гендерно нейтрального дизайну верхнього одягу для підлітків

Сучасна молодь все більше цікавиться стійкою модою, що відображає їхні прагнення до **екологічної відповідальності** та підтримки етичних практик у виробництві одягу. Вони стають все більш свідомими у виборі брендів, що піклуються про збереження навколишнього середовища та дотримуються принципів сталого розвитку. Це включає використання органічних матеріалів, перероблених тканин, а також прозорість виробничих процесів.

Підлітки і молоді люди активно шукають способи зменшити свій вплив на навколишнє середовище, тому вони воліють купувати одяг від брендів, що не лише виготовляють стильні речі, але й роблять це за допомогою технологій, що зменшують викиди вуглецю та споживання води. Відповідно, бренди, що використовують екологічно чисті матеріали, органічний бавовник, вовну, перероблені поліестери та інші стійкі тканини, набирають популярності серед молоді.

Крім того, молодь все частіше обирає одяг, який можна носити довше, замість того щоб слідувати швидким модним тенденціям, що сприяє зниженню загальної кількості відходів. Вони підтримують концепцію «повторного використання», обираючи одяг високої якості, який можна легко адаптувати до різних стилів або перепродати через платформи для вторинного обміну одягом.

Рис. 6 - Екологічна відповідальність та етика: стійка мода як новий стандарт у верхньому одязі для підлітків

Таким чином, стійка мода стала важливою частиною молодіжної культури, що відображає прагнення до більш осмисленого споживання та підтримки відповідальних виробничих практик, які мінімізують негативний вплив на планету.

Тренди та актуальні стилі верхнього одягу для підлітків ґрунтуються на поєднанні естетики, комфорту та технологічних інновацій. Виробники мають орієнтуватися на змінні вподобання молодіжної аудиторії, забезпечуючи відповідність сучасним модним тенденціям і створюючи продукцію, яка відповідає потребам як унікальності, так і практичності.

2.1.1 Індивідуальність і самовираження як основа модних вимог до верхнього одягу для підлітків

Підлітковий вік є періодом активного формування особистості, коли молодь прагне заявити про свою унікальність і виділитися серед однолітків. Одяг, зокрема верхній, стає одним із ключових інструментів самовираження, що дозволяє підліткам комунікувати свої цінності, інтереси та стиль життя. Через вибір кольорів, фасонів, брендів та аксесуарів підлітки можуть передавати своє ставлення до моди, культури та суспільства. Верхній одяг, що

підкреслює індивідуальність, стає не просто засобом захисту від холоду, але й способом виділення з маси та підкреслення власної приналежності до певної соціальної групи чи субкультури. Важливим є й те, що підлітки, як правило, шукають одяг, який відповідає останнім трендам, адже для них важливе визнання серед однолітків і відчуття, що вони в тренді. Таким чином, вибір верхнього одягу стає важливим елементом у процесі формування ідентичності та соціальних зв'язків у підлітковому середовищі.

Індивідуальність у контексті модних вимог передбачає створення одягу, який дозволяє підліткам відчувати себе комфортно у своєму образі та гармонійно вписуватися в обрані соціальні групи чи субкультури. Виробники модного одягу активно інтегрують елементи, що сприяють самовираженню:

- Унікальний дизайн:

Використання авторських принтів, написів, графічних зображень, які можуть відображати інтереси (музичні групи, кіно, відеоігри) чи цінності (екологічність, толерантність).

- Декоративні елементи:

Нашивки, патчі, металеві елементи, блискавки з нестандартними формами – усе це підкреслює унікальність виробу. Особливо популярними є речі, які дозволяють легко змінювати декор (липучки, змінні емблеми).

Модель індивідуальності та самовираження в модних вимогах до верхнього одягу для підлітків, яка представлена на рис. 7 виражає взаємозв'язок між індивідуальними потребами підлітків і модними тенденціями, що впливають на їх вибір верхнього одягу. Вона демонструє, як підлітки використовують одяг як інструмент самовираження, відображаючи свою ідентичність, соціальні належності та емоційний стан. Модель підкреслює важливість таких аспектів, як стиль, комфорт, інноваційність і прагнення до унікальності, що відповідають вимогам моди та власним уподобанням молоді.

Сучасні підлітки цінують можливість персоналізації свого одягу. **Кастомізація** стала однією з головних тенденцій моди, яка дає змогу адаптувати одяг до індивідуальних потреб і вподобань. Вона дозволяє підліткам

і молоді виразити свою унікальність та творчість, перетворюючи звичайний одяг на персоналізований витвір. За допомогою кастомізації можна змінювати кольори, додавати принти, аплікації, вишивки або замінювати застібки і декоративні елементи. Це створює не лише стильний і унікальний вигляд, але й дозволяє власнику одягу відчувати себе частиною творчого процесу.

Рис. 7 - Модель індивідуальності та самовираження в модних вимогах до верхнього одягу для підлітків

Кастомізовані вироби можуть бути відображенням внутрішнього світу, інтересів або культурних уподобань, що особливо важливо для підлітків, які прагнуть виділятися та демонструвати свою індивідуальність. Враховуючи все це, кастомізація перетворюється на важливий елемент сучасної моди, що дозволяє поєднувати стиль, комфорт та самовираження. Кастомізація також дає можливість підліткам брати участь у створенні власного образу, що надає їм більше контролю над своїм виглядом і підвищує почуття власної вартості. Вона

сприяє розвитку креативності та вмінню поєднувати різні стилі, створюючи неповторні поєднання. Завдяки цьому одяг стає не просто товаром, а виразом особистості, що відповідає потребам та бажанням молодшої аудиторії.

- знімні елементи, такі як капюшони, рукави, кишені, які можна легко змінювати чи відстібати, додають універсальності одягу та дозволяють трансформувати його відповідно до настрою чи потреб.

- модульний дизайн. Верхній одяг із вбудованими системами кріплення, що дає змогу підліткам комбінувати кольори, матеріали та форми.

- ручна декорація. Можливість самостійно додавати елементи декору, як-от малюнки акриловими фарбами, вишивка чи нашивки, підкреслює унікальність кожного виробу.

Психологічний аспект самовираження через одяг є важливим елементом у формуванні особистості, особливо в підлітковому віці. Одяг стає не лише фізичним захистом, але й засобом комунікації, через який молодь може передавати свої внутрішні переживання, настрої та переконання. Як вибір кольорів, так і стиль одягу можуть відображати індивідуальні характеристики, стосунки з іншими людьми та прагнення бути зрозумілим або виділитися в соціумі. У цьому контексті одяг є своєрідним "мовним" інструментом, що допомагає підліткам заявити про свою ідентичність та знайти своє місце у суспільстві.

Одяг є способом невербальної комунікації. Підлітки використовують стиль для того, щоб продемонструвати належність до певної субкультури, захоплення чи цінності. Наприклад: шанувальники вуличного мистецтва можуть обирати куртки з графіті-дизайном; прихильники екологічного способу життя віддають перевагу одягу з органічних матеріалів із мінімалістичним дизайном; спортивно активна молодь обирає стиль athleisure, який поєднує спортивні елементи з повсякденним комфортом.

У контексті самовираження через одяг, особливу увагу варто звернути на **технології, що дозволяють персоналізувати одяг**, роблячи його ще більш унікальним і відображаючим індивідуальність власника. **Сучасні інновації в**

області моди відкривають нові можливості для кастомізації, де кожен може додавати власні елементи, такі як текст, принти чи графічні дизайни, за допомогою цифрових технологій. Це дозволяє молоді не лише виражати свою індивідуальність через зовнішній вигляд, але й активно брати участь у процесі створення власного стилю, використовуючи інструменти, доступні для кожного через онлайн-платформи чи спеціалізовані додатки. Технології для персоналізації стали містком між креативністю і модою, дозволяючи кожному реалізувати свої ідеї у створенні унікального одягу. Від 3D-друку до лазерного гравірування, сучасні інструменти роблять можливим індивідуалізацію одягу з високою точністю та швидкістю. Онлайн-сервіси кастомізації дозволяють користувачам створювати власні дизайни, які відображають їхні уподобання та стиль життя, не виходячи з дому. Таким чином, технології для персоналізації одягу стають потужним інструментом самовираження, забезпечуючи унікальність кожного виробу та емоційний зв'язок власника з ним.

Розвиток цифрових технологій сприяє впровадженню нових методів кастомізації:

- Онлайн-конструктори для створення унікального дизайну одягу.
- Виробництво на замовлення за індивідуальними параметрами (колір, фасон, елементи декору).
- Використання термотрансферних технологій для швидкого нанесення малюнків чи написів.

Експресія через поєднання стилів є яскравим проявом творчого підходу до моди, що дозволяє створювати унікальні образи та відображати індивідуальність. Сучасна мода все частіше пропонує експериментувати, поєднуючи елементи різних епох, культур чи трендів, що допомагає виходити за рамки звичних канонів. Такий підхід надає молоді свободу самовираження, дозволяючи комбінувати класичні деталі зі спортивними елементами або додавати авангардні акценти до повсякденного одягу. Завдяки цьому одяг стає не просто практичним елементом гардероба, а й мистецьким засобом передачі внутрішніх настроїв та унікального бачення світу.

Сучасні підлітки активно використовують можливості міксування стилів, створюючи багатшарові, динамічні образи, що відображають їхню особистість та ставлення до моди. Комбінації спортивного, класичного та авангардного стилів дозволяють інтегрувати в одяг деталі, які відповідають як функціональним, так і естетичним вимогам. Наприклад, класичний тренч може бути доповнений яскравим худі, що створює цікаву гру контрастів, або спортивний пуховик – вишуканими металізованими вставками, що додають образу нотки гламуру.

Верхній одяг для підлітків має бути адаптований до таких експериментів, поєднуючи універсальність з можливістю легкої трансформації. Це можуть бути парки з яскравими декоративними елементами, куртки із змінними вставками чи капюшонами, які дозволяють змінювати стиль залежно від настрою або події. Такі рішення відповідають сучасним запитам молоді, для якої важливо поєднувати моду, комфорт та індивідуальність.

Таким чином, верхній одяг, що відповідає тренду поєднання стилів, стає не лише функціональним елементом гардероба, а й важливим інструментом самовираження. Він допомагає створювати багатогранні образи, що ідеально підходять для сучасного ритму життя, де межі між різними стилями стають дедалі розмитішими.

Поєднання стилів у верхньому одязі стає все популярнішим серед підлітків, дозволяючи їм створювати унікальні образи. Ось кілька прикладів:

1. Спортивний пуховик із гламурними деталями

Пуховики спортивного крою, прикрашені вставками з блискучої тканини або металізованими елементами, стають ідеальним варіантом для міксу функціональності та модності. Вони забезпечують комфорт у холодну погоду, зберігаючи стильний вигляд.

2. Класична парка з авангардними акцентами

Традиційна парка може мати яскраві вишивки, аплікації або декоративні застібки, що додають їй сучасного вигляду. Наприклад, контрастна підкладка або яскравий хутряний комір додають парці нотки індивідуальності.

3. Шкіряна куртка зі спортивними елементами

Комбінація класичної шкіряної куртки з манжетами та капюшоном із трикотажу створює гармонійний баланс між бунтарським стилем і комфортом спортивного одягу.

4. Двосторонній одяг

Куртки або пальта, які мають два різних боки – класичний і яскравий, – дозволяють змінювати стиль залежно від ситуації. Один бік може бути стриманим для формальних заходів, а інший – з авангардними принтами чи неоновими кольорами для вечірок чи прогулянок.

5. Тренч із елементами streetwear

Традиційний тренч із вільним кроєм, доповнений поясом у вигляді спортивної стрічки або кишнями з яскравими блискавками, стає універсальним одягом, що поєднує класику та сучасність.

6. Джинсова куртка з футуристичними акцентами

Джинсові куртки з LED-підсвіткою, рефлексивними елементами чи вставками із пластику демонструють інтеграцію технологій у моду. Вони стають популярними серед підлітків, які прагнуть бути в центрі уваги.

Ці приклади показують, як поєднання стилів у верхньому одязі відкриває можливості для експериментів, задовольняючи модні потреби та забезпечуючи комфорт у щоденному використанні.

Індивідуальність і самовираження є ключовими факторами у формуванні модних вимог до верхнього одягу для підлітків. Дизайнери й виробники повинні орієнтуватися на створення адаптивних рішень, які не лише відповідають сучасним трендам, але й дозволяють кожному споживачеві інтегрувати власний стиль, підкреслюючи унікальність і самобутність.

2.1.2 Брендний статус у контексті модних вимог до верхнього одягу для підлітків

Брендний статус є одним із ключових факторів вибору верхнього одягу для підлітків, оскільки він має значний вплив на соціальну ідентичність і

самооцінку молоді. Для багатьох підлітків носіння одягу певного бренду є способом продемонструвати свій стиль, належність до модних тенденцій або певної соціальної групи.

Брендовий статус як фактор у виборі верхнього одягу підлітками та їх модних уподобаннях представлено на рис.8.

Рис. 8 - Брендів статус як фактор у виборі верхнього одягу підлітками та їх модних уподобаннях

По-перше розглянемо **вплив брендів на сприйняття підлітків.**

Бренди асоціюються з якістю, надійністю та естетичною привабливістю, що робить їх важливим фактором вибору одягу, особливо серед підлітків. Молодь часто обирає брендовий одяг не лише через його практичні властивості, а й через символічне значення, яке цей одяг несе. Бренди стають своєрідним маркером соціального статусу, належності до певної субкультури або навіть способом вираження індивідуальності.

Підлітки орієнтуються на популярні бренди, які сприймаються як символи успіху або певного стилю життя. Наприклад, спортивні бренди, такі як Nike чи Adidas, асоціюються з активним, динамічним способом життя, здоров'ям і силою, що резонує з прагненням молоді бути енергійною та в тренді. Водночас преміум-бренди, такі як Gucci чи Burberry, створюють образ статусності, витонченості та елегантності, підкреслюючи прагнення до високої якості та розкоші.

Окремі бренди стають ідентифікаторами субкультур або специфічного стилю, наприклад, Vans чи Supreme асоціюються з вуличною модою, тоді як North Face або Patagonia – із захопленням природою та туризмом. Для підлітків вибір бренду часто визначає їхню ідентичність і спосіб комунікації з однолітками. Наявність логотипу на одязі також виступає як візуальний доказ прихильності до певної модної ідеї чи стилю.

Крім того, брендовий одяг нерідко асоціюється з довговічністю та інноваційними технологіями, такими як терморегуляція, водонепроникність або екологічність, що відповідає сучасним потребам молоді. Таким чином, популярність брендів серед підлітків поєднує емоційні, соціальні та практичні аспекти, забезпечуючи їхній успіх на ринку.

Соціальний аспект брендовості відіграє ключову роль у формуванні підліткової ідентичності та сприйняття в колективі. Для молоді бренди часто стають символами статусу, належності до певної групи або відображенням соціальних цінностей. Одяг з відомими логотипами допомагає встановлювати зв'язки з однолітками, демонструючи спільні інтереси або вподобання, що сприяє інтеграції в суспільство та зміцненню соціальних позицій. Одяг із

логотипами або іншими впізнаваними елементами брендів стає своєрідним соціальним маркером, що дозволяє підліткам інтегруватися в певну групу однолітків. У молодіжному середовищі брендові речі часто сприймаються як спосіб підвищення престижу серед друзів або знайомих.

Прагнення до автентичності стає все більш важливим аспектом у виборі одягу підлітками, відображаючи їхнє бажання бути собою та демонструвати унікальність. У світі масового виробництва молодь шукає способи виділитися, віддаючи перевагу речам, які мають особливий характер або підкреслюють їхню індивідуальність. Одяг стає не просто практичним елементом гардероба, а засобом самовираження, що відповідає внутрішнім цінностям і стилю життя.

Попри популярність відомих брендів, підлітки все частіше звертають увагу на нові або нішеві марки, які пропонують унікальні дизайнерські рішення. У цьому контексті автентичність і оригінальність бренду стають не менш важливими, ніж його популярність. Молодь цінує бренди, які мають чітку ідею, історію або концепцію, що відображає їхні власні цінності та переконання. Нішеві марки, які пропонують обмежені колекції або виготовляють продукцію ручної роботи, приваблюють підлітків своєю ексклюзивністю. Такий одяг дозволяє відчувати себе частиною вузького кола людей, які поділяють схожі естетичні чи соціальні погляди.

Автентичність бренду також асоціюється із щирістю його послання, наприклад, підтримкою екологічних ініціатив або локальних культур. Для підлітків важливо, щоб вибраний бренд не лише виглядав стильно, але й мав соціальну або етичну місію, що відповідає їхньому світогляду. Таким чином, нові та нішеві марки створюють конкуренцію великим корпораціям, пропонуючи те, що резонує з потребами і прагненнями сучасної молоді.

Роль бренду у формуванні довіри є ключовим фактором у виборі одягу, особливо серед підлітків, які шукають якість, стиль і надійність. Бренди виступають гарантом певного стандарту, забезпечуючи споживачам впевненість у довговічності, функціональності та відповідності модним трендам. Для молоді довіра до бренду часто базується на його репутації,

відгуках однолітків та здатності відповідати їхнім потребам і цінностям. Бренди, які зарекомендували себе на ринку, асоціюються з якістю та довговічністю продукції. Для підлітків це особливо важливо, оскільки верхній одяг має витримувати інтенсивне використання та складні погодні умови. Відомі марки гарантують відповідність цим вимогам, що робить їхні вироби більш привабливими.

Характеризуючи **доступність і стилізацію під бренди**, можна сказати, що вони створюють баланс між впізнаваністю та універсальністю, який приваблює широку аудиторію. Відомі бренди часто адаптують свої колекції, роблячи їх доступними за ціною або інтегруючи елементи популярних стилів, щоб задовольнити потреби різних сегментів споживачів. Це дозволяє молоді не лише відчувати себе частиною глобальної модної спільноти, а й зберігати індивідуальність через широкий вибір варіантів, що відповідають їхнім смакам і можливостям.

Сучасні підлітки все більше цікавляться **етичними аспектами** виробництва одягу. Бренди, які пропагують стійкість, використовують екологічні матеріали та дотримуються соціальної відповідальності, отримують визнання серед молоді. Молодь готова підтримувати ті компанії, які не лише виробляють стильний одяг, а й беруть на себе відповідальність за екологічний вплив своєї продукції. Це може включати використання органічних тканин, перероблених матеріалів або зменшення викидів під час виробництва. Окрім того, підлітки все більше звертають увагу на умови праці, в яких виготовляється їхній одяг, прагнучи підтримувати бренди, що гарантують етичні стандарти на всіх етапах виробництва. Таким чином, бренд для підлітків стає не лише символом моди та статусу, а й способом підтримати свої цінності, виражаючи соціальну відповідальність через вибір споживаного одягу.

Брендовий статус у верхньому одязі для підлітків є важливим інструментом формування самовідчуття, соціального престижу та ідентичності. Дизайнерам і виробникам важливо враховувати як популярність і впізнаваність

брендів, так і їхню здатність задовольняти потреби в унікальності, етичності та доступності.

Таким чином, модні вимоги до верхнього одягу для підлітків базуються на гармонійному поєднанні сучасних тенденцій, можливості самовираження та відповідності соціокультурним очікуванням. Забезпечення цих вимог є важливим фактором успіху продукції на ринку і сприяє формуванню позитивного іміджу бренду. У той же час, врахування психологічних особливостей підлітків, таких як прагнення до індивідуальності, впливає на розробку модних колекцій. Важливо, щоб верхній одяг був не лише стильним, але й функціональним, здатним задовольнити потреби молоді у комфорті та зручності. Постійний розвиток нових матеріалів і технологій дозволяє створювати одяг, який відповідає вимогам як до зовнішнього вигляду, так і до практичності. Таким чином, ринок модного одягу для підлітків має постійно адаптуватися до змінюваних потреб та уподобань молодіжної аудиторії, забезпечуючи високу конкурентоспроможність брендів.

2.1.3 Особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу

Підлітковий період є критичним етапом фізичного розвитку людини, який охоплює значні біологічні, анатомічні та фізіологічні зміни. У цей час відбувається інтенсивний ріст тіла, що супроводжується збільшенням довжини кінцівок, ростом тулуба та зміною загальних пропорцій. Паралельно з ростом змінюється структура м'язової та жирової тканини, що впливає на формування статури: у дівчат розширюються стегна, формується грудний рельєф, а у хлопців збільшується ширина плечового поясу та активно розвивається м'язова маса. Анатомічні перебудови також включають зміну структури скелета, що відзначається збільшенням щільності кісткової тканини, а також нерівномірним ростом різних частин тіла. Ці процеси інколи призводять до тимчасової асиметрії, наприклад, у рівні плечей чи довжині кінцівок. Зміни зачіпають і внутрішні системи організму: спостерігається посилення метаболічних

процесів, підвищення активності потових залоз, а також збільшення загальної фізичної витривалості.

Цей період також супроводжується важливими гормональними перебудовами, які впливають на функціонування шкіри, обмін речовин та емоційний стан. Водночас підлітки стають надзвичайно чутливими до свого зовнішнього вигляду, що пов'язано з соціальними та психологічними чинниками. Таким чином, цей етап вимагає особливої уваги до комфорту, функціональності та естетичної привабливості одягу, що забезпечить гармонійний розвиток та психологічний комфорт.

Метою частини дослідження є вивчення анатомічних змін, які характерні для підлітків, та визначити їх вплив на процес розробки верхнього одягу.

1. Зростання тіла у підлітковому віці

У період статевого дозрівання відбувається значне збільшення росту, відоме як "стрибок росту". Цей процес відбувається у різному віковому діапазоні у хлопців та дівчат:

- У дівчат – у віці 10-13 років.
- У хлопців – у віці 12-16 років.

Зростання відбувається нерівномірно: спочатку витягуються кінцівки, потім тулуб. Це зумовлює потребу в одязі із запасом для подальшого росту або із можливістю регулювання розміру. Така нерівномірність може створювати дискомфорт у разі використання жорстких чи нееластичних матеріалів, які обмежують рухи. Крім того, суттєві зміни у довжині рук і ніг вимагають врахування додаткових конструктивних рішень, наприклад, подовжених рукавів із регульованими манжетами. Використання адаптивних деталей, як-от куліски, еластичні вставки або змінні поясні елементи, допомагає забезпечити комфорт та універсальність одягу в період швидкого росту.

2. Зміна пропорцій тіла

- Дівчата: у підлітковому віці формується жіноча статура – розширюються стегна, з'являється грудний рельєф.

- Хлопці: у цей період формується ширший плечовий пояс, збільшується м'язова маса.

Значні зміни пропорцій тіла потребують врахування різноманітності фасонів і можливості індивідуальної адаптації виробів. Це особливо актуально для верхнього одягу, який має не лише забезпечувати комфорт, а й відповідати естетичним уподобанням підлітків. Важливо враховувати, що різниця у співвідношенні росту, ваги та будови тіла може впливати на посадку одягу, тому необхідні гнучкі розмірні сітки. Додатково, варто пропонувати моделі, які легко регулюються, наприклад, за допомогою утяжок, блискавок або кнопок. Це дозволить виробам бути функціональними і пристосовуватися до змін фізичних параметрів упродовж декількох сезонів.

3. Висока варіативність розмірів

Підлітки одного віку можуть суттєво відрізнятися за ростом, статуєю та співвідношенням маси тіла, що є характерною ознакою цього етапу розвитку. Ці відмінності пов'язані з індивідуальними темпами фізичного дозрівання, генетичними факторами, рівнем фізичної активності та впливом середовища. Наприклад, у межах однієї вікової групи можуть зустрічатися підлітки як із високим, струнким зростом, так і ті, у кого ріст і маса тіла поки залишаються нижчими за середні показники. Така різниця у фізичних параметрах ускладнює стандартизацію розмірів одягу, що робить важливим розробку гнучких розмірних сіток із урахуванням широкого діапазону параметрів.

Еластичні конструктивні елементи, такі як регульовані манжети, вставки з гнучких матеріалів чи пояси із фіксаторами, дозволяють адаптувати одяг до різних типів статури та змін параметрів тіла у процесі росту. Крім того, універсальні фасони, що передбачають більшу свободу рухів, забезпечують комфорт і практичність використання одягу під час активного способу життя. Застосування таких рішень у верхньому одязі гарантує зручність, функціональність та економічну вигідність для споживачів, оскільки вироби залишатимуться придатними до носіння протягом тривалого часу, навіть з урахуванням анатомічних змін.

4. Фізіологічні зміни

- Зміна структури шкіри підлітків (зростання чутливості, підвищене потовиділення) є одним із ключових фізіологічних аспектів, які впливають на вибір матеріалів для одягу. У період статевого дозрівання шкіра стає більш активною внаслідок гормональних змін: збільшується секреція сальних і потових залоз, що може викликати дискомфорт та потребу в особливих властивостях тканин. Шкіра також стає чутливішою до зовнішніх подразників, включаючи синтетичні матеріали, барвники та хімічні обробки тканин. Для мінімізації ризиків алергічних реакцій необхідно використовувати гіпоалергенні матеріали, які не містять потенційно небезпечних компонентів. Важливо також, щоб тканини були дихаючими, забезпечували хорошу вентиляцію і запобігали накопиченню вологи, що знижує ймовірність подразнень і неприємних відчуттів під час активного руху. Додатково, верхній одяг повинен мати водовідштовхувальні властивості, щоб захищати тіло від дощу та вітру, але при цьому не створювати парникового ефекту. Це можливо завдяки використанню сучасних матеріалів, наприклад, мембранних тканин, які поєднують здатність до водонепроникності та паропроникності.

Застосування таких матеріалів у верхньому одязі не лише забезпечує комфорт і захист для підлітків, а й сприяє збереженню здоров'я шкіри, що особливо важливо у період її підвищеної вразливості. Вибір якісних тканин також відповідає зростаючому запиту на екологічність і безпеку в текстильній індустрії.

- Активний спосіб життя включає різноманітні фізичні навантаження та заняття, такі як спорт, фітнес, біг, йога чи просто активна прогулянка на свіжому повітрі. Для такого способу життя особливо важливою є зручність одягу, який не обмежує рухів і дозволяє зберігати комфорт під час будь-якої фізичної активності.

Зручний крій одягу для активного способу життя враховує кілька факторів:

- гнучкість і еластичність. Матеріали, що використовуються в такому одязі, часто містять еластан або спандекс, що дозволяє тканині розтягуватися і адаптуватися до рухів тіла.
- підтримка та стабільність. Наприклад, спеціально розроблені спортивні топи або штани забезпечують підтримку для м'язів і суглобів, що зменшує ризик травм під час тренувань.
- вентиляція та вологовідведення. Одяг, що забезпечує належну циркуляцію повітря та ефективне відведення вологи, важливий для підтримки комфорту під час фізичних навантажень. Це дозволяє шкірі залишатися сухою навіть під час інтенсивних тренувань.
- розміри та пропорції. Зручний крій передбачає правильний розмір, що відповідає фізіологічним особливостям людини. Важливо, щоб одяг не був занадто тісним або занадто вільним, що може заважати рухам.
- функціональність. Спортивний одяг часто має додаткові елементи, як кишені для зберігання дрібниць, такі як ключі чи телефон, або світловідбивні деталі для безпеки при тренуваннях на вулиці в темний час доби.

Таким чином, одяг для активного способу життя не лише забезпечує зручність, а й сприяє досягненню кращих результатів під час фізичних навантажень. Вибір правильного крою і тканини допомагає не тільки покращити комфорт, а й запобігти травмам.

5. Асиметрія тіла та інші анатомічні нюанси

Підлітковий вік є періодом інтенсивного фізичного розвитку, коли організм переживає значні зміни. У цей час часто спостерігаються тимчасові фізичні асиметрії, такі як різниця у висоті плечей, довжині кінцівок або дисбаланс між різними частинами тіла. Ці зміни можуть спричиняти деякі труднощі при підборі одягу, оскільки стандартний одяг не завжди підходить для таких особливостей.

Одяг для підлітків повинен враховувати ці фізіологічні особливості, забезпечуючи комфорт, підтримку та гармонійність. Для компенсації

тимчасових асиметрій та забезпечення зручності можуть бути застосовані різні адаптивні конструктивні рішення:

- Коригування висоти плечей та довжини рукавів. У разі різниці у висоті плечей чи довжині кінцівок, важливо, щоб одяг мав можливість корекції, наприклад, завдяки регульованим плечовим ременям або індивідуальній довжині рукавів. Такі конструктивні рішення дозволяють зробити одяг більш підходящим і комфортним, уникнувши відчуття незручності або дисбалансу.

- Асиметричні деталі крою. Для компенсації тимчасової асиметрії можна використовувати асиметричний крій, який компенсує різницю в пропорціях тіла. Наприклад, одяг із косими лініями або спеціальними швами, що візуально вирівнюють постать, допомагає створити збалансований вигляд.

- Регульовані елементи одягу. Використання еластичних або регульованих деталей, таких як пояси, манжети, застібки, дає можливість підлаштувати одяг під особливості фігури. Це дозволяє зручно носити один і той самий виріб навіть за умов змінних пропорцій тіла.

- Моделюючі елементи. У деяких випадках може бути корисним використання легких моделюючих тканин або вставок, які допомагають вирівняти лінії тіла, коригуючи певні зони. Це можуть бути, наприклад, вставки з еластичних матеріалів в області талії або плечей для підтримки правильного положення тіла.

- Покращена вентиляція та зручність*. Оскільки підлітки активно ростуть і змінюються, їм важливо мати можливість носити одяг, який дозволяє не тільки коригувати форми, а й забезпечує комфорт при заняттях спортом або іншій фізичній активності. Тканини, що дихають, і правильний крій сприяють збереженню комфорту протягом усього дня.

- Дизайн, що підкреслює індивідуальність. Оскільки підлітки часто прагнуть виразити свою особистість через стиль, важливо, щоб одяг не лише компенсував фізичні особливості, але й відповідав їхнім смакам та вподобанням. Це дозволяє підліткам почуватися впевнено в собі, незважаючи на тимчасові фізіологічні зміни.

Таким чином, одяг для підлітків має враховувати особливості їх фізичного розвитку, допомагаючи компенсувати тимчасові асиметрії тіла за допомогою адаптивних конструкцій, що гарантують комфорт, підтримку і естетичну привабливість.

6. Психологічний аспект

Підлітки чутливо ставляться до свого вигляду, що впливає на їх вибір одягу. Естетичний вигляд, відповідність модним трендам та можливість самовираження через одяг є важливими критеріями. Підлітковий вік - це період, коли особистість активно формується, і один з важливих аспектів цього процесу - самоідентифікація. Одяг для підлітків стає не просто практичним елементом гардеробу, а потужним інструментом самовираження. Саме тому підлітки дуже чутливо ставляться до свого вигляду, адже це стає важливим аспектом їх соціальної взаємодії і впливає на їх самооцінку.

Для підлітків зовнішній вигляд має велике значення, оскільки він є одним з перших способів продемонструвати свою індивідуальність. Оскільки вони перебувають на етапі пошуку себе, одяг стає важливим елементом, через який вони намагаються привернути увагу однолітків, висловити свою належність до певної соціальної групи або виразити свої почуття та емоції. Вибір одягу часто зумовлений бажанням виглядати стильним, сучасним і привабливим.

Емоції підлітків також відіграють важливу роль у виборі одягу. Стиль може бути відображенням внутрішнього світу підлітка: настроїв, почуття, рівень комфорту або навіть пережиті стреси. У такі моменти одяг може стати інструментом для того, щоб відчути впевненість у собі, зняти емоційне напруження або, навпаки, виразити протест чи невдоволення певними аспектами життя. Наприклад, яскраві кольори можуть свідчити про радісні емоції, тоді як темні відтінки можуть бути асоційовані з внутрішнім дискомфортом або бажанням бути менш помітним.

Підлітки часто орієнтуються на однолітків або соціальні групи в школі, друзів чи колег, що також впливає на їх вибір одягу. Пошук однодумців або бажання бути "в тренді" може спонукати до покупки певних брендів чи стилів.

Водночас, часто зустрічається бажання протиставити себе більш поширеним масовим стандартам — наприклад, підлітки можуть обирати одяг від маловідомих марок або ж створювати унікальні образи, змішуючи елементи різних стилів.

Особливості анатомії підлітків, такі як інтенсивний ріст, зміна пропорцій тіла, підвищена варіативність розмірів, а також фізіологічні та психологічні аспекти, потребують комплексного підходу до розробки верхнього одягу. Використання адаптивних конструкцій, інноваційних матеріалів та врахування естетичних уподобань забезпечить створення комфортного і функціонального одягу, який відповідатиме потребам підлітків у цей період їхнього життя. Важливим є також забезпечення мобільності та гнучкості, оскільки підлітки активно займаються спортом та іншою фізичною діяльністю. Крім того, дизайн одягу повинен враховувати прагнення до самовираження та бажання підлітків виглядати стильно і сучасно.

2.2 Сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії

Вулична мода для підлітків не лише відображає їхні соціальні та культурні орієнтири, а й є засобом протесту проти традиційних стандартів моди. Вона активно черпає натхнення з музичних, спортивних та молодіжних субкультур, що дозволяє підліткам поєднувати елементи різних стилів, створюючи унікальні, інклюзивні образи. Вуличний стиль дає свободу для експериментів із кольорами, текстурами та формами, що відповідають емоційному настрою і особистим переконанням молоді. Тренди, що популяризуються через вуличну моду, також активно підтримуються соціальними мережами, де підлітки можуть ділитися своїми образами і знаходити натхнення для нових стильових рішень. У результаті, мода підлітків все більше формується як реакція на глобальні тренди вуличної моди, що зберігає актуальність і серед молоді по всьому світу. Подібно до всіх культурних явищ символічного типу, вуличну моду важко укласти в рамки якогось одного значення. Шлях до вірного розуміння настільки розрізненого і

неоднозначного феномена лежить через спробу поглянути на нього одночасно крізь призму соціальної теорії, культурології, історії моди і психології.

Вулична мода для підлітків дозволяє створювати образи, які одночасно є комфортними і стильними, що особливо важливо для активного способу життя цієї вікової групи. Від класичних джинсів і футболок до оригінальних кросівок та худі - кожен елемент одягу стає частиною вираження особистості. З розвитком онлайн-культури та впливом соціальних мереж, такі модні рішення швидко поширюються серед підлітків, стаючи не лише трендами, а й культурними явищами. Вулична мода також відкриває можливості для брендів, щоб створювати унікальні колекції, що відповідають вимогам цієї молодіжної аудиторії, з акцентом на інклюзивність та доступність. Таким чином, вона стає важливим механізмом взаємодії між модною індустрією та підлітками, дозволяючи брендам не тільки бути актуальними, а й виражати сучасні соціальні тенденції.

Сам термін «мода» неоднозначний і часто через це вводить в оману багатьох дослідників. Але чим точніше він визначений, тим зрозуміліше стають все явища з ним пов'язані.

Багато сучасних дослідників моди намагаються дати визначення феномену моди, виходячи з предмета своєї науки, оскільки мода є багатогранним явищем, яке охоплює не лише одяг, але й соціальні, культурні, економічні та психологічні аспекти. Дослідники моди можуть підходити до цього поняття з різних точок зору: культурної, соціологічної, економічної чи психологічної.

Американський вчений Джордж Спролс точно описує цей процес: «Психологи кажуть про моду як про пошук індивідуальності; соціологи розглядають класову конкуренцію і соціальну відповідність нормам одягу; економісти розглядають фешн як пошуки дефіциту; фахівці з естетики розглядають художні складові і ідеали краси; історики пропонують пояснення еволюційних змін в дизайні. Буквально сотні точок зору розкриваються в літературі, більш неосяжної, ніж будь-який феномен споживчої поведінки».

Щоб позбавитися хоча б від деякої плутанини з різними значеннями слова «мода», потрібно або знайти більш точні терміни, або кожен раз після його вживання пояснювати, в якому саме значенні воно було використано.

Французький критик і культуролог Ролан Барт у своїй монографії «Система Моди» пропонує таке рішення: він з самого початку відокремлює моду, написану з маленької літери, від Моди - з великої літери.

«Слово «Мода» в сенсі fashion буде писатися з великої літери, щоб зберігати опозицію між Модою та модою», - пише Барт. Тобто термін ділиться на моду з маленької літери, яка має на увазі соціальне явище - процес формування і поширення тенденцій, і на Моду з великої літери, яка має на увазі індустрію моди, і зокрема, діяльність модельєрів, які створюють одяг. Отже, всі ці визначення зводяться до того, що явище моди можна розглянути в широкому і вузькому сенсі (рис.9).

Рис. 9 - Вулична мода у fashion-індустрії

У широкому сенсі, мода визначається як актуальність якогось певного стилю одягу або поведінки в конкретний проміжок часу. Мода стосується мистецтва і архітектури, дизайну інтер'єрів, автомобілів, мовної поведінки і багатьох інших сфер життя, хоча найбільше уваги приділяється моді одягу -

ймовірно, через те, що одяг знаходиться в тісному, інтимному зв'язку з нашим тілом, і, отже, впливає на нашу самоідентифікацію.

Більшість сучасних дослідників сходяться на думці, що мода повинна розглядатися як феномен культури, що тісно пов'язаний з основними цінностями і тенденціями розвитку суспільства. Вона може бути досить ефективним засобом залучення людини до соціального і культурного досвіду. Соціолог Олександр Гофман зазначає, що на відміну від звичаю, мода спрямована на сучасність, але це, в свою чергу, не відриває її від традиції як важливого джерела модних інновацій. Ресурсом для нових тенденцій є наукові відкриття, нові технології, художня творчість і багато інших явищ і речей, причому не завжди абсолютно нові. Феномен моди славиться своїм циклічним характером: як то кажуть, «все нове - це добре забуте старе». Модна тенденція проходить свій шлях від інновації до масового поширення і її зміни іншою тенденцією, і найчастіше, через деякий час знову повертається в індустрію моди в трохи зміненому варіанті. Особливо часто такі «повернення» можна було спостерігати в перше десятиліття 2000-х.

Чіткі контури системи моди демонструвалися в другій половині XIX століття. Мода розділилася на Haute couture (в пер. з франц. «Висока мода»), Prêt-à-Porter («готовий одяг», тобто сукні, зшиті не на замовлення) і одяг масового виробництва, який був недорогий і випускався за неточними розмірами.

Елізабет Вілсон зазначає, що в області моди, як і в інших галузях мистецтва і ремесел, ексклюзивне і масове виробництво розвивалося разом. Модельєри вперше стали сприйматися як художники теж в XIX столітті: першим сучасним кутюр'є був англієць Чарльз Фредерік Ворт, який творив при дворі Наполеона III під заступництвом імператриці Євгенії. Саме в той час, коли виникла швейна промисловість і масове виробництво одягу, ексклюзивні, зшиті в єдиному екземплярі сукні знайшли свій особливий статус. Ворт встановив основні принципи Високої моди: 1857 році відкрив в Парижі свій

«Будинок моди», вперше став проводити модні покази своїх колекцій і підключив до цього дам-манекенниць.

Мода, у вузькому сенсі цього слова - це процес створення образу, що виражає ідентичність в контексті культури (згідно редакційну політику науково-культурологічного журналу «Fashion Theory: The Journal of Dress, Body & Culture»). Схоже визначення дає мистецтвознавець і історик моди Енн Холландер: «Мода - це форма візуального мистецтва, створення образів, де посередником служить візуальне «я»».

Мода включає в себе все, що пов'язано зі створенням костюма: починаючи від «високої моди» і прет-а-порте, створюваними дизайнерами і кутюр'є, і закінчуючи вуличним стилем, що виникають в середовищі непрофесіоналів (рис. 10).

Рис. 10 - Стиль субкультур

Що ж стосується вуличної моди, то потрібно зазначити, що в працях західних і вітчизняних дослідників існують кілька пов'язаних з нею термінів. У різних джерелах найчастіше зустрічаються терміни «антимода», «вуличний стиль» або «стритстайл», і нарешті, «вулична мода». Через термінологічну неясності, в більшості випадків, ці поняття використовуються як синоніми.

Тому потрібно розглянути кожен з цих термінів і відокремити від них поняття «вуличної моди».

«Антимода», або «вуличний стиль». У 1960-х роки виникають контркультури, світогляд і спосіб життя яких протилежний прийнятим в суспільстві нормам. Стиль одягу для цих специфічних субкультур стає візуальним індикатором відмінності. Через широкого поширення різних субкультур на Заході для позначення їх костюмів з'явився термін узагальнюючий термін - «антимода». На думку дослідника Малкольма Барнарда, цей термін є найбільш доречним в порівнянні з іншими термінами через те, що виявляє опозиційність стилю субкультур по відношенню до модних тенденцій часу. Вони не змінюються під натиском моди, субкультурні костюми мають свої способи носіння, шийються з певних тканин, мають певні елементи (такі як, наприклад, металеві шипи на одязі субкультури панк). Також, під визначення «антимода» потрапляє будь-який стиль, який зберігає свої особливості, незважаючи на моду, в тому числі і традиційний. Антропологи Тед Політус і Лінн Проктер пишуть, що «традиційний, антимодний костюм - це позачасова модель, тоді як модний одяг є тимчасовою моделлю». Елізабет Вілсон також стверджує, що до «антимоди» приписують ще й дендізм, «істинний шик» який полягав на відміні костюма денді від загальноприйнятої моди.

Для позначення стилю субкультур використовується також інший термін - «вуличний стиль», або «стритстайл» (від англ. «Street style»). Під «вуличним стилем» найчастіше мають на увазі молодіжний стиль, який називають також «альтернативним».

Дік Хебдідж в своїй книзі «Субкультура. Значення «стилю» пише, що «субкультури є «шум» (на протигагу звуку): перешкоди в упорядкованій системі зв'язків між реальними подіями і явищами і їх репрезентацією в засобах масової інформації. Саме тому показна субкультура значима не лише як метафора анархії, бурхливої «десь там», але і як дієвий механізм семантичного безладу - свого роду тимчасового засмічення в системі репрезентації».

«Вуличний», «альтернативний» стиль досі популярний серед молоді, особливо, серед підлітків, що пов'язують свій зовнішній вигляд з уподобаннями в музиці: сьогодні це емо, готи, хіп-хоп або «бі-бойз і флай-гелз».

Незважаючи на те, що більшість дослідників використовують дане визначення саме в значенні «субкультурного стилю», деякі автори вважають, що в якійсь мірі воно претендує на більш широке значення. Вуличний стиль висловлює індивідуальність особистості, не обов'язково пов'язаної з конкретною субкультурою. Вуличний стиль, не пов'язаний з субкультурами, сьогодні виражає не стільки індивідуальність молодих людей, скільки їх бажання не підкорятимуться моді і одягатися як інші однолітки.

Термін «вулична мода» - від англійського «street fashion» - це звичне, часто вживане визначення для позначення явища, якому присвячено дане дослідження. Явище вуличної моди, незважаючи на свою новизну, сьогодні дуже популярно і грає величезну роль в індустрії моди. Однак сам термін викликає безліч питань, пов'язаних з костюмами субкультур і з повсякденним одягом городян. Це відбувається через те, що на даний момент, як в західних, так і у вітчизняних дослідженнях, не існує чіткого визначення феномена вуличної моди (рис.11).

Вулична мода для підлітків є важливим елементом сучасної модної культури, який активно формується під впливом молодіжних субкультур, соціальних мереж та урбаністичних тенденцій. Цей стиль відображає прагнення підлітків до самовираження, індивідуальності та протесту проти традиційних норм моди, надаючи можливість створювати унікальні образи, що відповідають особистим уподобанням і способу життя. Вуличний стиль характеризується поєднанням комфорту, функціональності та естетичної привабливості, де особливу роль відіграють такі елементи, як кежуал, спортивний одяг, денім, а також яскраві акценти і нестандартні деталі.

Рис.11 – Феномени вуличної моди

Вулична мода для підлітків є важливим елементом сучасної модної культури, який активно формується під впливом молодіжних субкультур, соціальних мереж та урбаністичних тенденцій. Цей стиль відображає прагнення підлітків до самовираження, індивідуальності та протесту проти традиційних норм моди, надаючи можливість створювати унікальні образи, що відповідають особистим уподобанням і способу життя. Вуличний стиль характеризується поєднанням комфорту, функціональності та естетичної привабливості, де особливу роль відіграють такі елементи, як кежуал, спортивний одяг, денім, а також яскраві акценти і нестандартні деталі.

Однією з основних рис вуличного стилю для підлітків є демократичність та доступність, адже цей стиль не обмежується дорогими брендами, а базується на комбінуванні різних елементів одягу з різних соціальних груп і культур. Важливим аспектом є також функціональність, де одяг має бути комфортним для активного повсякденного життя, враховуючи потребу в мобільності та зручності. Вулична мода часто включає спортивні елементи, такі як кросівки, худі, футболки, джинси, а також оригінальні аксесуари, які додають особливого стилістичного акценту.

Додатково, вуличний стиль для підлітків має тісний зв'язок з глобалізацією та цифровою культурою. Завдяки популярності соціальних мереж і онлайн-платформ, підлітки отримують можливість не лише слідкувати

за світовими трендами, а й активно впливати на них, створюючи нові форми самовираження через модні образи. Водночас, вуличний стиль стає інструментом соціальної ідентифікації, оскільки одяг часто виступає знаком належності до певної групи, субкультури або протестного руху.

Таким чином, вуличний стиль для підлітків є не лише модною тенденцією, але й соціокультурним феноменом, що відображає зміни у сприйнятті моди, особистості та суспільних норм серед молодого покоління.

Саме з цих причин, кажучи про явище вуличної моди, автор пропонує нове визначення, що відділяє його, по-перше, від асоціацій з субкультурними костюмами, і по-друге, від масової моди.

Дослідник Софі Вудворд пише: «Вулична мода як ідея, вираз, практика і образ виявляє себе в найрізноманітніших просторах: як частина побутового мовлення, як складова медіарепрезентацій моди в розділах журналів, присвячених вуличній моді, в специфічно підібраних костюмах, на виставках і в працях серйозних дослідників. Ці різноманітні локації і дискурси взаємодіють один з одним в процесі виробництва смислів, що асоціюються з вуличною модою».

Важливо розрізняти «вуличну моду» від «вуличного стилю». На відміну від вуличного стилю, який існує вже не один десяток років, вулична мода з'явилася тільки на початку нового тисячоліття як наслідок введення вуличного стилю в індустрію моди. Ці два поняття часто вживаються як синоніми, тому що знаходяться в тісному взаємозв'язку. Можна сказати, що вуличний стиль є основою вуличної моди, а вулична мода, в свою чергу, впливає на вуличний стиль.

Вулична мода є процес формування глобальних і локальних тенденцій, які виникають в місті завдяки «лідерам» моди (а не модельєрам і брендам модного одягу) і далі, завдяки ЗМІ (Інтернет-блогами і сайтам вуличної моди) поширюються в більш широкі пласти суспільства. Глобальна вулична мода функціонує як повноцінне модний напрямок і поширюється по всьому світу, формуючи тенденції і популяризуючи модні образи. Локальна вулична мода

функціонує на зразок модного мейнстріму, тільки в масштабі одного міста і з «просочуванням» тенденцій від низу до верху.

Рис. 12 - Вуличний стиль - основа вуличної моди

Локальна і глобальна вуличні моди справді перебувають у взаємозв'язку, де кожна з них впливає на розвиток іншої. Локальна вулична мода часто є джерелом нових ідей та інновацій, що згодом стають глобальними трендами. Це зумовлено тим, що вулична мода виникає з реальних умов життя, де спостерігаються актуальні соціальні, культурні та економічні процеси. Вулична мода не обмежується лише естетичними аспектами, а є відображенням соціальних і політичних настроїв, а також протестів проти традиційних структур. Вона проявляється через практичність, доступність і значення, яке надається одягу для самоідентифікації та належності до певних груп.

Глобальна вулична мода, у свою чергу, має можливість швидко поширюватися завдяки цифровим технологіям і соціальним мережам. Сучасні платформи дозволяють локальним тенденціям отримати популярність на міжнародному рівні, що у свою чергу впливає на локальні варіанти моди в інших частинах світу. Власне, зв'язок між локальними і глобальними тенденціями створює динамічну, постійну еволюцію вуличної моди, де нові ідеї часто виникають на вулицях великих мегаполісів, таких як Нью-Йорк, Токіо чи Лондон, і поширюються на решту світу.

Тим самим, вулична мода стає не лише засобом вираження індивідуальності, але й соціокультурним феноменом, який відображає зміни в суспільстві. Вона вже не тільки з'являється на вулицях, а й має величезний вплив на офіційну моду, часом навіть передуючи їй. Це є свідченням того, що вулиця, як місце для самовираження та протесту, дійсно диктує нові тренди, а модна індустрія змушена адаптуватися до цього демократичного руху знизу вгору.

2.5 Аналіз впливу вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді

Вплив хіп-хоп культури на сучасну моду, особливо серед підлітків, є однією з найбільш значущих тенденцій останніх десятиліть. Починаючи з 1970 років, хіп-хоп став не лише музичним жанром, а й потужним культурним явищем, яке охоплює різноманітні аспекти, зокрема моду, мистецтво, мову і стиль життя. Для підлітків, які перебувають на етапі активного формування особистості та прагнення до самовираження, хіп-хоп культура стала важливим інструментом для демонстрації своєї індивідуальності та соціальної ідентифікації. Стиль, властивий хіп-хопу, характеризується унікальними елементами — широкими спортивними куртками, кросівками, бейсболками, джинсами, а також яскравими аксесуарами, що дозволяють підліткам виражати свою приналежність до певної культури та руху.

Цей стиль привернув увагу провідних дизайнерів і брендів (Virgil Abloh, Kanye West, Pharrell Williams, Rihanna, Frolov, Вікторія Гресь, PIECEOFSHIRT тощо), які почали інтегрувати елементи хіп-хоп культури у свої колекції, що відображають потреби молодіжної аудиторії. З часом хіп-хоп мода стала не лише атрибутом вуличного стилю, а й важливим компонентом масової моди, особливо серед підлітків. Вивчення впливу хіп-хоп культури на створення проєктованих моделей у моді для підлітків дозволяє зрозуміти, як соціокультурні явища формують модні тренди і які саме елементи цієї культури

стали основою для нових дизайнерських рішень, що відповідають вимогам молодіжної моди.

2.5.1 Маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів

Для розробки колекції одягу для підлітків важливо провести маркетингові дослідження, які дозволять визначити потреби і вподобання цільової аудиторії, а також виділити споживчі сегменти, на які слід орієнтуватися.

Положення про успішне підприємство полягає у запиті споживачів та забезпечення їм вибір споживчих благ, тим самим забезпечується методологія маркетингу. Успіх дизайнера та подальше його зростання все більшою мірою залежать від уміння максимально використовувати потенціал і пристосувати його до вимог ринку. Маркетинг відіграє інтегруючу роль в комплексних зусиллях бренду на ринку.

Одним з найважливіших елементів маркетингового дослідження є сегментація ринку. Вона дозволяє не тільки визначити профіль найбільш ймовірного споживача конкретного виду товару на різних сегментах ринку, а й виявити відповідно до цього зміни в якості, рівень обслуговування та інших характеристиках товару і послуги для кожного сегмента ринку.

Результати маркетингових досліджень представляються в розгорнутому звіті з діаграмами про споживчі переваги і характеристиках сегментних груп. На основі результатів проведених досліджень можна надати характеристику кожній області сегменту, по відношенню до модних тенденцій, виду діяльності та іншим, значимим для виробника, показниками.

На першому етапі дослідження було використано Google Trends для аналізу популярності стилів вуличної моди. Проте, при спробі зібрати дані за конкретними запитамися щодо вуличної моди, інструмент не надав корисної інформації. З огляду на це, було вирішено змінити підхід і зосередитися на загальних культурних, архітектурних та мистецьких трендах, які також мають значний вплив на формування моди в повсякденному житті. Це дозволило

розширити перспективу і оцінити, як різні культурні явища та інтереси підлітків можуть відображатися в їхньому виборі стилю.

В основній частині роботи було зазначено, що на моду підлітків впливають саме ці тренди. Культурні, мистецькі та архітектурні напрямки формують контекст, у якому підлітки обирають свій стиль, надаючи перевагу певним елементам, кольорам та фактурам. Такий підхід допоміг краще зрозуміти, як модні тенденції взаємодіють з соціокультурними впливами та чому підлітки обирають певні стилі, що виходять за межі лише одягу.

Також, в процесі аналізу, було звернено увагу на характерні відмінності модних уподобань підлітків в різних регіонах України. Це дозволяє детальніше побачити, як географічні та соціокультурні чинники впливають на вибір моди, сприяючи формуванню локальних тенденцій, які можуть значно відрізнятися залежно від регіону. Тепер це дає змогу глибше зрозуміти, які стилі є популярними в конкретних областях та чому. Отримані результати представлені на рис.13-14.

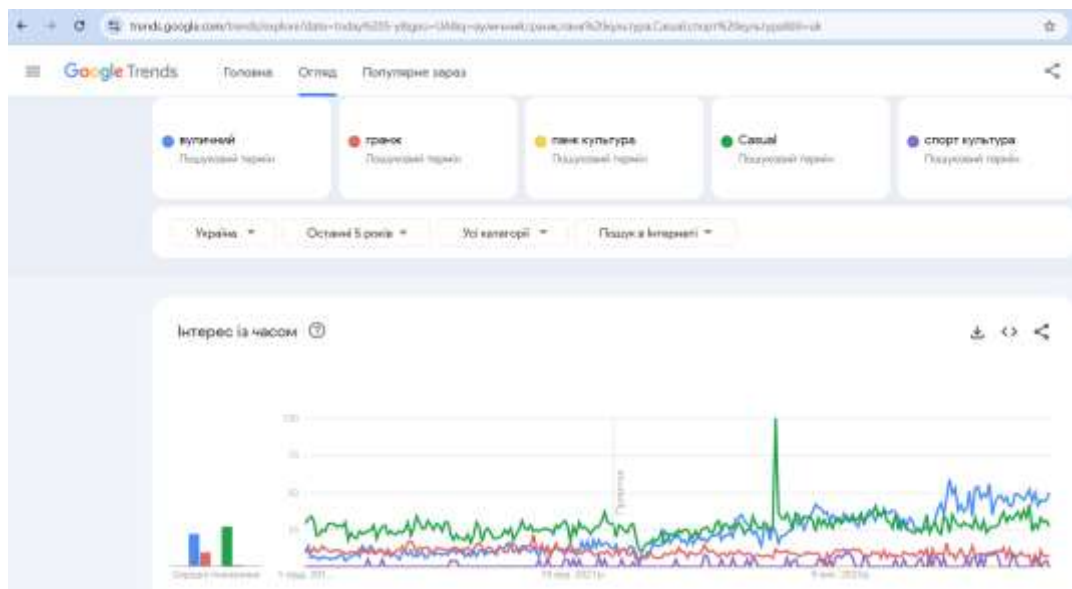

Рис. 13 – Дослідження популярності стилів при розробці та створенні колекцій верхнього одягу для підлітків

Також за допомогою Google Trends було здійснення порівняння стосовно стилів, які застосовуються при розробці та створенні колекцій хіп-хоп, яке представлено на рис. 14.

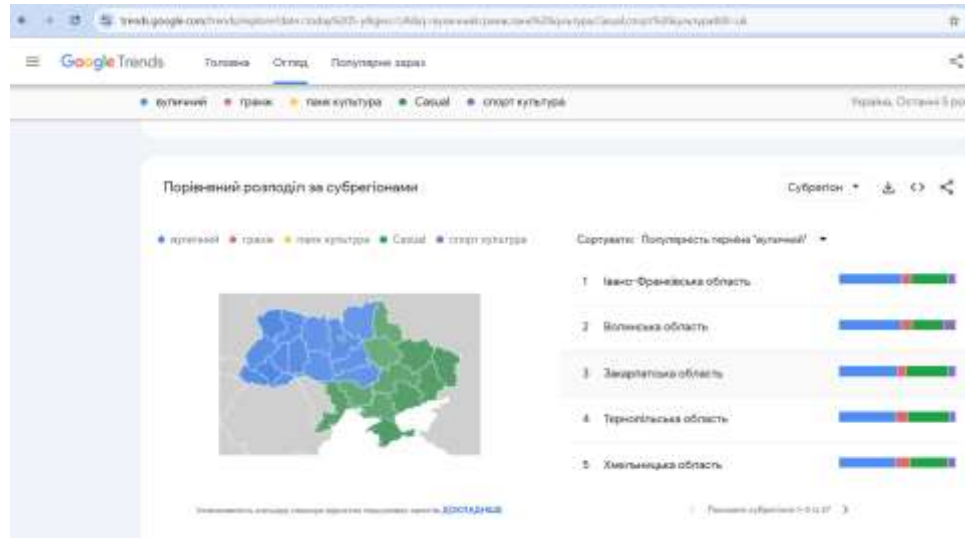

Рис. 14 – Дослідження популярності стилів в повсякденному житті

Географічні та соціокультурні чинники є важливими складовими, що визначають моду підлітків. Вони впливають на вибір стилів, брендів, кольорів та фасонів одягу, а також на соціальні феномени, які асоціюються з різними стилями моди. Географічні чинники, зокрема місце проживання, визначають доступність модних тенденцій, тип одягу, що популярний у різних регіонах, та соціокультурні норми, що пов'язані з модуванням в кожній країні чи місті.

Соціокультурні чинники включають культурні впливи, цінності, соціальні та політичні тренди, які формують у підлітків сприйняття моди і самовираження через одяг. Це може бути пов'язано як із глобальними тенденціями, так і з локальними особливостями, які певні групи підлітків прагнуть втілювати в своєму зовнішньому вигляді. У сукупності ці чинники визначають специфіку підліткової моди в різних країнах та регіонах, а також відображають широкий спектр культурних і соціальних змін, що відбуваються в суспільстві.

Географічні та соціокультурні чинники відіграють ключову роль у формуванні модних уподобань підлітків, оскільки вони визначають особливості

сприйняття стилів і впливи на вибір одягу. Мода, будучи соціокультурним феноменом, тісно пов'язана з місцем проживання, соціальними нормами та культурними традиціями.

Географічне розташування визначає наявність різних ресурсів, а також доступність конкретних стилів і брендів для підлітків. У великих містах, таких як Київ, Харків чи Одеса, підлітки часто стикаються з більшою кількістю глобальних модних тенденцій, оскільки це культурні та економічні центри, де відбувається концентрація магазинів, дизайнерів та великих торгових марок. В таких містах молодь зазвичай орієнтується на міжнародні бренди, що часто відображають останні світові тренди (наприклад, вуличний стиль, спортивний шик або авангардні напрямки).

У регіонах з меншими економічними можливостями та меншою культурною різноманітністю мода підлітків може бути більш традиційною та орієнтованою на національні чи локальні бренди. В таких регіонах популярніші можуть бути класичні стилі або практичний одяг, який доступний за ціною і не потребує великих витрат на бренди або специфічні модні акценти. Це відображає різницю в доступі до світових модних трендів і визначає інші модні потреби та смаки молоді в різних регіонах.

Соціокультурне середовище має великий вплив на формування модних уподобань серед підлітків. В Україні, як і в багатьох інших країнах, молодь часто шукає способи самовираження через одяг, що може залежати від соціальних, політичних та культурних впливів. В умовах сучасного глобалізованого світу підлітки орієнтуються на культурні феномени, такі як хіп-хоп, рок-музика, вулична культура або навіть субкультури, що формуються в соціальних мережах.

З одного боку, для багатьох підлітків одяг є способом продемонструвати свою приналежність до певної соціальної групи або навіть певної ідеології. Наприклад, вуличний стиль, який має свої корені в хіп-хоп культурі, активно асоціюється з молодіжними протестами, прагненням до свободи та

оригінальності. Такі стилі часто є частиною певної субкультури і впливають на вибір підлітками спортивних костюмів, кросівок, рюкзаків та аксесуарів.

З іншого боку, в контексті соціальних мереж сучасні підлітки мають доступ до глобальних тенденцій, що дозволяє їм обирати елементи одягу, що відповідають їхнім ідеям і поглядам на моду. Соціальні мережі, такі як Instagram, TikTok та YouTube, стали основними каналами для розповсюдження інформації про нові тренди та бренди. Знання про модні тенденції вже не обмежується лише великими містами, а охоплює всі регіони, що значно знижує відстань між різними частинами країни в модному аспекті.

Взаємозв'язок між географічними та соціокультурними чинниками надає можливості для глибшого розуміння того, як мода підлітків формується в різних регіонах. Географічні чинники, такі як клімат, економічні умови та доступ до глобальних трендів, визначають вибір одягу, який підлітки можуть собі дозволити, а також те, які модні тенденції доступні в їхній місцевості. Наприклад, в холодних регіонах більше популярні теплі та практичні стилі, тоді як в тепліших кліматах підлітки можуть вибирати легший одяг з більшим акцентом на стиль.

Соціокультурні чинники, у свою чергу, впливають на те, як молодь сприймає моду, і яке значення надається певним стилям. Вуличний стиль, хіп-хоп культура або навіть елементи традиційного одягу можуть мати різне значення в залежності від місця і культури. У великих містах, де є більша соціальна та культурна різноманітність, підлітки часто більш відкриті до експериментів із модою і здатні міксувати різні стилі. Водночас, в менш урбанізованих або регіональних районах мода може бути більше зосереджена на традиційних або локальних елементах, що підтримують соціальні норми та ідентичність.

Цей взаємозв'язок дозволяє краще розуміти, чому одні стилі стають популярними в певних регіонах, а інші залишаються менш помітними. Вивчення цього впливу допомагає виробникам одягу адаптувати свої колекції

до різних сегментів ринку, враховуючи культурні, соціальні та географічні фактори, що можуть впливати на споживчі вподобання.

Географічні та соціокультурні чинники часто переплітаються, створюючи унікальні модні тенденції, що є характерними для певних регіонів. Наприклад, на заході України можуть бути популярніші елементи традиційного українського одягу, в той час як на сході і півдні підлітки можуть орієнтуватися більше на стилі, пов'язані з російською або західноєвропейською культурою. Це також може впливати на вибір матеріалів, кольорів і фасонів одягу, які підлітки вважають актуальними у своєму культурному контексті.

Загалом, географічні та соціокультурні чинники сприяють різноманітності модних уподобань серед підлітків, що робить кожен регіон унікальним у своїх модних вподобаннях та трендах. Це важливо для виробників одягу, які мають можливість орієнтувати свої колекції на певні сегменти споживачів в різних частинах країни або світу.

Адаптація під модні тенденції для розробки колекції верхнього одягу для підлітків потребує уважного врахування не лише традиційних стилів, але й інноваційних підходів у дизайні. Важливими аспектами є поєднання функціональності та естетики, оскільки підлітки шукають одяг, який відповідає їх активному способу життя та дозволяє виразити індивідуальність. Крім того, важливим є акцент на стійкість і етичність, оскільки сучасна молодь активно підтримує бренди, які дотримуються принципів екологічної відповідальності та соціальної справедливості. Мода для підлітків також постійно адаптується до глобальних та локальних культурних трендів, що вимагає від дизайнерів гнучкості у виборі матеріалів, фасонів та кольорових паліт. Технологічні інновації, такі як розумні тканини та інтерактивні елементи, стають важливими аспектами для створення колекцій, які відповідають інтересам технологічно обізнаних підлітків.

Враховуючи сучасні тренди в моді, розробка колекції повинна орієнтуватися на поєднання стильових напрямів, які є актуальними для підлітків:

- вуличний стиль та крос-культурні впливи (зокрема хіп-хоп культура, спортивний стиль).
- використання елементів, які дозволяють кастомізацію та персоналізацію одягу (наприклад, принти, лейбли, вишивка).
- популярність екологічного та стійкого одягу серед молоді, що все більше впливає на вибір брендів і моделей.

Таким чином, для успішного створення колекції верхнього одягу для підлітків важливо адаптуватися до різноманітних стилів і трендів, що враховують їхню потребу у комфорту, емоційному вираженні та активному соціальному житті.

2.5.2 Визначення концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків

Визначення концепції колекції є основоположним етапом у процесі розробки одягу, оскільки вона задає напрямок для подальшої роботи над колекцією. Концепція повинна втілювати ідею, що поєднує в собі сучасні модні тенденції з урахуванням соціокультурних, психологічних, економічних і технологічних факторів, які можуть впливати на вигляд одягу. Відбір елементів, таких як матеріали, кольори, фасони та декор, залежить від культурних уподобань та соціальних умов, які диктують актуальні тренди на ринку одягу.

Засновуючись на науковому обґрунтуванні, можна визначити кілька ключових аспектів, які допоможуть ефективно розробити концепцію колекції одягу для підлітків. Врахування цих аспектів дозволить створити гармонійну і відповідаючу вимогам цільової аудиторії колекцію, яка буде актуальною та популярною.

1. Соціокультурний контекст.

Концепція колекції має враховувати соціокультурні тенденції, що формуються в рамках підліткової аудиторії. Одяг для підлітків повинен відображати суспільні впливи, такі як популярні субкультури, глобалізація та

культурні тренди, які підлітки сприймають як частину власної ідентичності. Розуміння того, як соціальні мережі та культурні рухи (наприклад, вулична мода або вплив хіп-хоп культури) формують споживчі вподобання, допомагає створити релевантні та візуально виразні колекції.

2. Психологічні потреби підлітків.

Одяг є не лише функціональним елементом, а й важливим засобом самовираження для підлітків, який допомагає їм знаходити своє місце в соціальному середовищі. Підлітки часто обирають одяг, що відповідає їхнім емоціям, поглядам на світ або належності до певної групи. Концепція колекції повинна враховувати ці психологічні потреби, створюючи моделі, що дозволяють підліткам виражати свою індивідуальність та стиль.

3. Економічна доступність.

Оскільки підлітки часто не мають великого бюджету для покупок, концепція колекції повинна враховувати економічні можливості цієї вікової групи. Колекція повинна поєднувати стиль і доступність, пропонуючи модні варіанти за розумними цінами, щоб задовольнити попит на доступний, але стильний одяг. Врахування фактору ціни є важливим для створення конкурентоспроможної продукції на ринку.

4. Інноваційні матеріали та технології.

Розробка концепції також повинна включати використання сучасних технологій в обробці матеріалів, щоб забезпечити одяг, який буде не тільки стильним, але й функціональним. Технології в галузі текстилю, наприклад, водонепроникні матеріали або дихаючі тканини, можуть бути інтегровані в дизайн колекції для підлітків, що шукають не тільки естетичний, але й практичний одяг.

5. Глобальні і локальні тренди.

Важливо враховувати як глобальні модні тренди, так і локальні особливості стилю. Підлітки все частіше орієнтуються на світові тренди, але при цьому локальні впливи, культурні традиції та кліматичні умови також

відіграють значну роль у виборі одягу. Тому концепція колекції повинна поєднувати глобальну моду з урахуванням специфіки регіону.

Загалом, концепція колекції для підлітків повинна бути мультифакторною, інтегруючи соціокультурні, психологічні, економічні та технологічні аспекти, щоб створити продукти, що відповідають потребам сучасної молоді.

За аналізом інформаційних джерел було складено таблиці, в яких приведена інформація популярності використання різних видів оздоблення, кольорів, місць розташування оздоблення тощо. Інформація представлена в таблицях 1.1. та рис.1.18.

Таблиця 1.1 – Популярність використання різних кольорів для розробки колекції одягу для підлітків

№	Колір	Популярність
1	Білий	8
2	Чорний	5
3	Сірий	1
4	Блакитний	6
5	Зелений	6
6	Рожевий	7
7	Червоний	4
8	Фіолетовий	5
9	Помаранчевий	2
10	Жовтий	2
11	Коричневий	3

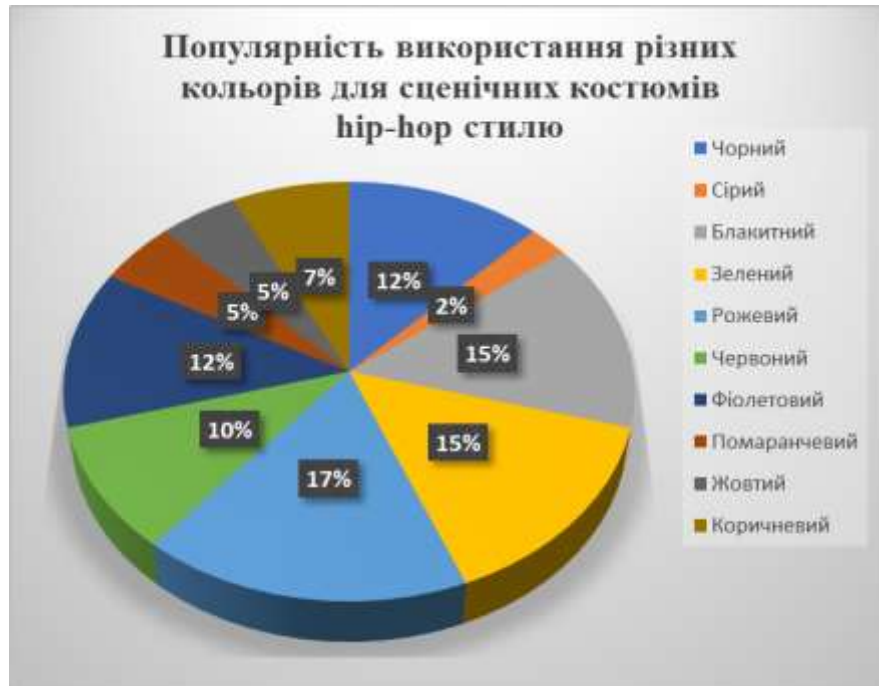

Рис.15 - Популярність використання різних кольорів для сценічних костюмів hip-hop стилю

Отже, дані таблиці надали можливість визначити найбільш популярні кольори для сценічних костюмів hip-hop стилю. З'ясовано, що найбільшого поширення набув жовтий колір, 8 балів. На другому місці по популярності опинився помаранчевий колір – 7 балів. На третьому місці виявилися зелений та блакитний кольори – 6 балів. На останніх місцях опинились темно синій, коричневий (2, 2 та 1 бал).

Далі, експерти розглянули популярні місця розташування декоративних елементів, які представлені в таблиці 1.2 та рис.1.19

Таблиця 1.2– Місця розташування декоративних елементів для розробки колекції одягу для підлітків

№	Місця розташування	Популярність
1	Низ виробу	5
2	Низ рукавів	5
3	Кишені	4
4	Посередині пілочки та спинки	1
5	З правого боку	2
6	З лівого боку	3

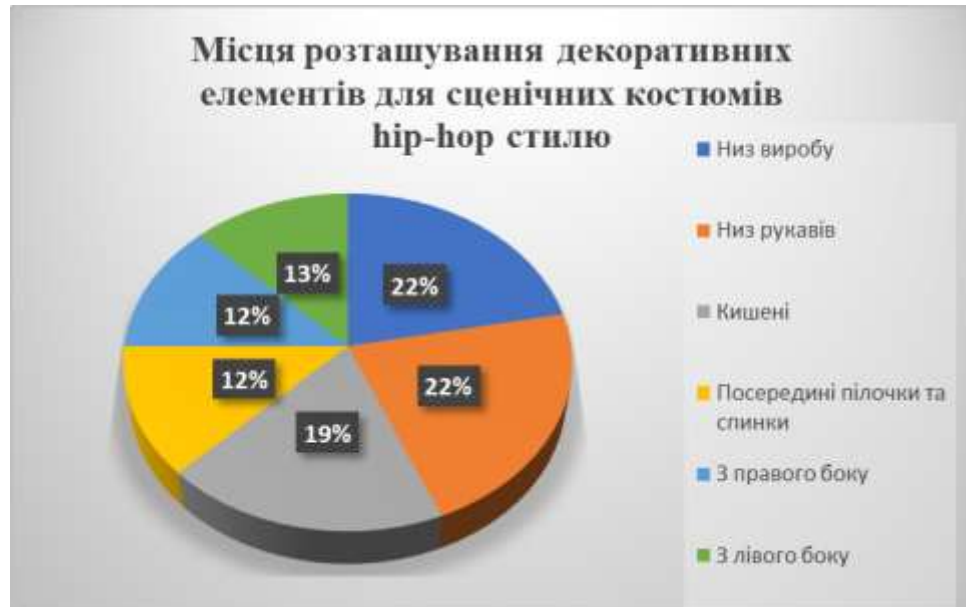

Рис.16 - Місця розташування декоративних елементів для сценічних костюмів hip-hop стилю

За даними, наведеними у таблиці вище, можна зробити висновок, що найбільш популярні місця оздоблення для сценічних костюмів hip-hop стилю - низ виробу, або низ рукавів, далі йдуть декоративні елементи – з правого або лівого боку.

Наступним кроком був розгляд різних видів оздоблення, які найбільш застосовуються для сценічних костюмів hip-hop стилю, які представлені в табл.1.3. та рис.1.20.

Таблиця 1.3 - Популярність використання різних видів оздоблення для розробки колекції одягу для підлітків

№	Оздоблення	Популярність
1	Шнурок	5
2	Тасьма «блискавка»	3
3	Гудзик	3
4	Кнопка	3
5	Бусинки	6
6	Аплікація	5
7	Ткацький малюнок	7
8	Печатний малюнок	8
9	Вишивка	9
10	Накладний елемент	6
11	Об'ємні фігури	4

Рис.17 - Популярність використання різних видів оздоблення для сценічних костюмів hip-hop стилю

Розглядаючи дані наведені у таблиці, можна зробити висновок, що найбільш популярним декоративним елементом для сценічних костюмів hip-hop стилю – є печатний та ткацький малюнок далі йдуть різноманітні оздоблення кнопками, гудзиками, об'ємними фігурами.

Після остаточних підрахунків можна зробити висновок, що колекція hip-hop стилю повністю відповідає експертним вимогам, що були представлені вище.

2.6 Оцінка функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи

Оцінка функціональності та дизайну колекції верхнього одягу для підлітків через прототипи є важливим етапом у створенні модного виробу. Вона включає в себе кілька ключових процесів, що дозволяють гарантувати, що кінцевий продукт відповідатиме потребам і вимогам цільової аудиторії - підлітків, а також бути зручним і стильним. Прототипування включає створення першої версії моделей, що допомагає візуалізувати, як одяг виглядатиме в реальному житті. Тестування прототипів дозволяє виявити

можливі проблеми з посадкою, матеріалами, зручністю використання та стильовими елементами.

1. Розробка прототипів

Прототипування розглянемо, як першу фазу перевірки дизайну. На цьому етапі створюються макети одягу, які дозволяють побачити, як виглядатиме колекція на реальних людях. Важливо врахувати не тільки естетичну складову, але й технічні аспекти, такі як посадка, комфорт, зручність у використанні та можливість рухатися в одязі. Прототипи дозволяють оцінити, як одяг виглядає в реальному житті, і виявити можливі дефекти, такі як невідповідність розмірів або проблеми з матеріалом.

2. Тестування моделей

Після того як прототипи створені, наступним кроком є їх тестування. На цьому етапі одяг випробовується підлітками, які є кінцевими споживачами. Тестування може включати пробне носіння виробу в різних умовах, таких як активний рух, зміни температури чи погодні умови. Тестувальники оцінюють, чи зручний і функціональний одяг, чи відповідає він вимогам комфорту, практичності та стилю. Цей етап також дозволяє оцінити, як одяг реагує на різні навантаження, наприклад, при носінні в умовах дощу або снігу, або чи зберігає він форму і вигляд після кількох прань.

3. Збір зворотного зв'язку

Після тестування прототипів важливо зібрати відгуки від підлітків щодо зручності, стилю, практичності і якості матеріалів. Зворотний зв'язок допомагає визначити сильні і слабкі сторони кожної моделі. Він може стосуватися таких аспектів, як: комфорт посадки, відповідність модним тенденціям, надійність застібок і швів, а також загальний вигляд виробу.

4. Виправлення недоліків та вдосконалення дизайну

На основі зібраних відгуків і тестових результатів проводиться корекція дизайну. Це може включати зміни в конструкції одягу, зміну типу застібок, модифікацію фасонів або вибір нових матеріалів. Якщо підлітки вважають, що певний елемент моделі незручний, це дозволяє своєчасно вдосконалити

колекцію перед масовим виробництвом. Виправлення на цьому етапі є критично важливим для того, щоб кінцевий продукт був якнайкраще адаптований до потреб молодіжної аудиторії.

5. Перевірка на відповідність вимогам трендів

Оцінка функціональності також включає аналіз, чи відповідає дизайн актуальним модним трендам. Оскільки підлітки мають дуже швидкі цикли змін у стилях і перевагах, важливо, щоб колекція залишалась актуальною. У цей процес входить вивчення трендів не лише в одязі, а й у загальних культурних і соціальних змінах, які формують модні запити підлітків.

Цей етап прототипування та тестування не лише допомагає вдосконалити дизайн, але й дає можливість забезпечити максимальний комфорт і функціональність для майбутнього споживача, що є критично важливим для успішної реалізації колекції верхнього одягу для підлітків.

Приклади сучасного прототипування моделей верхнього одягу для підлітків. Сучасне прототипування моделей верхнього одягу для підлітків орієнтоване на поєднання стилю, комфорту та функціональності. Дизайнери активно використовують інноваційні матеріали, зокрема перероблені тканини та екологічні матеріали, щоб відповідати вимогам сталого розвитку. Окрім цього, важливим аспектом є інтеграція модних елементів вуличного стилю та спортивних трендів, що дозволяє створювати універсальні та стильні моделі для молодіжної аудиторії. У процесі розробки прототипів особлива увага приділяється тестуванню на зручність, практичність та відповідність сучасним вимогам підлітків.

Розглянемо процес розробки прототипу куртки в стилі streetwear, яка поєднує елементи спортивного та вуличного стилю, адаптованого для сучасних підлітків.

Рис.18 - Приклад прототипу куртки в стилі Streetwear

1. Концепція та дизайн:

Концепція куртки характеризується, як поєднання функціональності, зручності і модних трендів. Куртка повинна бути стильна, зручна для повсякденного використання і водночас відповідати сучасним тенденціям вуличної моди, таким як використання графічних принтів, яскравих кольорів, великих логотипів та асиметричних елементів.

2. Розробка прототипу

У процесі створення прототипу дизайнер працює над вибором матеріалів (наприклад, нейлон для водонепроникності та легкості, м'яка флісова підкладка для комфорту в холодну пору року). Куртка має бути універсальною, з великою кількістю кишень і змінними елементами (наприклад, капюшон на блискавці або відстібні рукави для створення жилета). Зовнішній вигляд підкреслюється великими принтами, характерними для вуличної моди, а також використанням контрастних кольорів.

3. Тестування прототипу

Після створення першого варіанту прототипу проводиться його тестування серед підліткової аудиторії, щоб перевірити посадку, функціональність та комфорт куртки в реальних умовах. Наприклад, тестують, як добре вона зберігає тепло, чи зручно носити в повсякденному житті, чи не обмежує рухів під час активних занять.

4. Корекція та вдосконалення

На основі відгуків та результатів тестування можуть бути внесені корективи, наприклад, додано більше вентиляційних отворів для кращої циркуляції повітря або змінено фасон для зручнішої посадки на тілі. Після цього прототип проходить фінальне доопрацювання і готовий до серійного виробництва.

Такий процес прототипування дозволяє створити продукт, який не лише виглядає модно, а й забезпечує комфорт і практичність, що важливо для підлітків, котрі проводять багато часу на вулиці і активно взаємодіють з різними аспектами культури, як-от музику, спорт та мистецтво.

Описуємо процес розробки куртки в стилі хіп-хоп апсайклінг, яка поєднує вуличну моду і спортивні елементи, орієнтуючись на потреби молоді та принципи сталого розвитку.

Рис.19 - Приклади прототипів худі в стилі хіп-хоп апсайклінг

1. Концепція та дизайн

Куртка розробляється як стильний, зручний і універсальний елемент гардероба, який відповідає сучасним підлітковим тенденціям. Вона поєднує хіп-хоп естетику з ідеєю екологічності через використання апсайклінгових матеріалів.

Худі мають вільний крій, що забезпечує комфорт і відповідає духу вуличної моди. Її дизайн вирізняється яскравими акцентами: великі нашивки,

графічні елементи, контрастні шви. Асиметричні кишені додають функціональності та динамічного вигляду. Окрім цього, передбачено капюшон із кольоровою підкладкою, що робить куртку більш практичною.

2. Розробка прототипу

На початковому етапі створюється базовий прототип худі. Для цього використовуються матеріали, зібрані з перероблених речей: джинси, трикотаж, спортивні тканини. Першим кроком є складання викрійок, які дозволяють створити простий, але функціональний крій.

Деталі худі збираються поетапно: спочатку зшиваються основні частини, потім додаються декоративні елементи, такі як нашивки та принти. Капюшон і кишені доповнюються контрастними тканинами, щоб зробити виріб більш виразним.

3. Тестування прототипу

Готовий прототип проходить тестування серед підліткової аудиторії. Під час тестування оцінюється, як худі сидить, чи зручно її носити, чи добре вона справляється з повсякденними викликами. Важливо, щоб матеріали не обмежували рухів і забезпечували достатню теплоізоляцію в прохолодну погоду.

Також перевіряється практичність кишень, які повинні бути достатньо місткими, та зручність капюшона під час дощу чи вітру. Додатково тестуються декоративні елементи, щоб переконатися, що вони витримують носіння і прання.

4. Корекція та вдосконалення

Після тестування вносяться необхідні зміни. Наприклад, якщо кишені виявилися незручними, їхній дизайн або розташування коригується. У разі недостатньої теплоізоляції додається підкладка з утеплювачем. Можуть бути додані вентиляційні отвори, якщо виявлено, що куртка погано пропускає повітря.

Фінальний виріб доопрацьовується, щоб максимально відповідати потребам і побажанням підлітків. Завдяки апсайклінгу кожна худі набуває

унікального вигляду, підкреслюючи індивідуальність власника і підтримуючи екологічні ініціативи.

Надалі ми будемо аналізувати процес розробки прототипів класичної косухи та моделей у стилі гранж з металевими елементами, такими як шипи та заклепки, з акцентом на етапи від концепції до вдосконалення.

Рис.20 - Приклад прототипу класичної косухи у стилі гранж з металевими елементами

1. Концепція та дизайн.

Концепція цієї куртки поєднує в собі елементи класичної косухи та гранж-стилю, акцентуючи увагу на агресивних, але стильних деталях, таких як металеві шипи і заклепки. Дизайн спрямований на створення виразного, але зручного виробу, який поєднує рок-культуру та сучасні модні тенденції. Куртка повинна бути універсальною, підходити для щоденного носіння та додавати індивідуальності. Зовнішній вигляд включає класичний крій, доповнений металевими елементами на плечах і рукавах, що підкреслюють характер та енергію стилю гранж. Для досягнення максимального ефекту використовуються поєднання чорної шкіри, деніму та металевих деталей.

2. Розробка прототипу:

Процес створення прототипу розпочинається з вибору матеріалів. Шкіра або еко-шкіра служать основними матеріалами для основи куртки, тоді як щільний денім додається в якості вставок або декоративних елементів. Для створення прототипу спочатку готуються викрійки, що враховують стандартний крій косухи, а також місця для розташування металевих деталей, таких як шипи та заклепки. Після цього починається етап пошиву: зшиваються основні частини куртки, додаються декоративні елементи та металеві вставки. Шипи і заклепки можуть бути пришиті або прикріплені до куртки, підкреслюючи її автентичний вигляд. На цьому етапі також додаються функціональні елементи, такі як кишені або застібки-блискавки, які доповнюють дизайн.

3. Тестування прототипу:

Коли перший прототип готовий, його тестують на різних етапах. Важливим є перевірити, як куртка сидить на різних моделях і чи зручно її носити, враховуючи товщину матеріалів і наявність металевих елементів. Особливу увагу приділяють функціональності — як зручно куртка пристосовується до рухів, чи не обмежує вона свободу під час активних дій. Крім того, тестується міцність металевих деталей: чи витримують вони прання і чи не зношуються швидко. Оцінюється також зручність використання застібок та інших деталей, щоб переконатися, що всі елементи працюють належним чином.

4. Корекція та вдосконалення:

Після отримання відгуків тестувальників, у разі необхідності вносяться корективи в дизайн та функціональність куртки. Наприклад, якщо металеві деталі виявилися занадто важкими або незручними, їх розташування може бути змінено або кількість шипів зменшена. Якщо матеріал недостатньо міцний або не досить зручний, вибирається новий варіант для вдосконалення якості. Після внесення цих змін проводяться нові тестування, і коли куртка отримує позитивну оцінку, вона проходить фінальне доопрацювання, готова до

серійного виробництва. В результаті виходить куртка, яка поєднує в собі стиль, комфорт і довговічність, ставши символом сучасної вуличної моди.

Оцінка функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи є важливим етапом у створенні продукції, яка відповідає потребам і вподобанням цієї вікової групи. Підлітки часто мають специфічні вимоги щодо зручності, моди та практичності одягу. Під час тестування прототипів особливу увагу слід приділяти таким аспектам, як комфорт, теплоізоляція, водонепроникність та захист від вітру. Важливо, щоб одяг не обмежував рухи і був універсальним для різних погодних умов. Дизайн має бути стильним, враховувати останні модні тенденції та мати функціональні елементи, які зручні у використанні, наприклад, кишені, застібки або капюшони. Колір і матеріали також мають велике значення для підлітків, оскільки вони часто обирають яскраві кольори або оригінальні текстури. У результаті тестування прототипів можна зробити висновок, що найкращий одяг для підлітків поєднує функціональність, стиль та зручність, даючи можливість самовираження і комфорт при використанні.

Також було виявлено кілька важливих особливостей у результаті тестування прототипів верхнього одягу. Перш за все, деякі моделі виявились незручними через неправильну посадку, що обмежує рухи, особливо в області плечей і ліктів. Також функціональні елементи, як капюшони, застібки та кишені, не завжди були практичними або зручними для використання. Наприклад, капюшони не завжди добре фіксувалися, а деякі кишені мали складний доступ через незручні застібки. Проблеми виникли й з водонепроникністю матеріалів, що є важливим для одягу, який призначений для активних підлітків, що проводять багато часу на вулиці в різних погодних умовах. Крім того, дизайн не завжди відповідав останнім модним тенденціям, що знижувало привабливість одягу для молоді. Нарешті, прототипи, які не мали можливості адаптуватися до різних температурних умов, не задовольнили потреби підлітків, адже вони прагнуть до універсального одягу, який можна носити в різні сезони. Ці особливості вказують на необхідність вдосконалення

як функціональних характеристик, так і дизайну для досягнення комфорту і задоволення потреб підлітків.

Висновки до розділу 2

Створення верхнього одягу для підлітків є багатограним і актуальним процесом, який потребує врахування сучасних трендів, потреб споживачів та анатомічних особливостей цієї вікової групи. Сьогоднішні тенденції акцентують увагу на комфорті, функціональності та стилі, які поєднують спортивну естетику, мінімалізм, еко-тренди та елементи вуличної моди. Водночас підлітки прагнуть виражати індивідуальність через одяг, який стає не лише засобом захисту від погодних умов, але й важливим елементом самовираження.

Брендовий статус відіграє значну роль у виборі одягу, адже підлітки віддають перевагу відомим маркам, які асоціюються з якістю, трендовістю та престижем. Важливим є також врахування особливостей анатомії підлітків у період росту, що потребує використання гнучких конструктивних рішень та адаптивних матеріалів. Значний вплив на дизайн одягу має вулична мода, яка привносить демократичність стилів, сміливі кольорові рішення та графічні елементи, що відповідають динамічному способу життя молоді.

Маркетингові дослідження підліткового сегмента ринку свідчать про високу варіативність уподобань споживачів, що вимагає від виробників уважного аналізу потреб аудиторії. У цьому контексті концепція створення колекції верхнього одягу повинна гармонійно поєднувати сучасні тенденції, екологічність, практичність і естетику. Оцінка функціональності та дизайну через прототипи забезпечує відповідність готових виробів очікуванням підлітків і високий рівень якості.

Таким чином, успішний процес створення верхнього одягу для підлітків базується на комплексному підході, що враховує модні тренди, культурний контекст, специфічні потреби вікової категорії та інноваційні технології.

РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ТЕХНОЛОГА НА ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Технолог на швейних підприємствах легкої промисловості відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності виробничого процесу, якості готової продукції та впровадженні інноваційних рішень. Для успішного виконання своїх обов'язків технолог має відповідати низці вимог, що охоплюють професійну підготовку, практичні навички, знання сучасних технологій і вміння організовувати робочий процес.

Однією з головних вимог є професійна освіта та знання. Технолог повинен мати вищу або спеціалізовану технічну освіту у сфері технології швейного виробництва. Це включає розуміння усіх етапів виготовлення швейних виробів, від підготовки сировини до випуску готової продукції. Знання властивостей текстильних матеріалів, методів їх обробки, стандартів якості та технічної документації дозволяють технологу ефективно проєктувати процес виробництва й забезпечувати відповідність продукції вимогам ринку.

Практичні навички є ще однією важливою складовою кваліфікації. Технолог повинен уміти розробляти та оптимізувати технологічні процеси, використовуючи сучасні методи виробництва та обладнання. Застосування автоматизованих систем проєктування (САПР) дозволяє створювати точні креслення, лекала та технічні карти для виробів. Крім того, технолог має забезпечувати контроль за послідовністю операцій, ефективно управляти обладнанням та оперативно вирішувати технічні проблеми, які можуть виникати у виробничому процесі.

Компетенції у сфері менеджменту та організації праці також є обов'язковими. Технолог планує виробничий процес, координує дії працівників та забезпечує раціональне використання ресурсів. Важливим аспектом роботи є контроль за дотриманням норм охорони праці та техніки безпеки, що є основою безпечного робочого середовища. Крім того, технолог має взаємодіяти з

постачальниками матеріалів та обладнання, організовуючи своєчасне постачання виробничих ресурсів.

У сучасних умовах важливу роль відіграють знання інноваційних технологій і трендів. Сьогоднішня легка промисловість активно інтегрує новітні досягнення, зокрема використання розумних текстильних матеріалів, технології лазерного різання та 3D-друку. Технолог має бути обізнаним у питаннях автоматизації виробництва, застосування роботизованих систем і екологічних методів виготовлення продукції. Це дозволяє не лише підвищувати якість виробів, але й знижувати витрати на їх виробництво.

Важливим є розвиток м'яких навичок, таких як аналітичне мислення, здатність швидко адаптуватися до змін і знаходити інноваційні рішення. Технолог повинен мати високі комунікативні здібності для співпраці з працівниками та керівництвом, а також готовність до постійного навчання, щоб відповідати новим викликам і тенденціям у галузі.

Досвід роботи на виробництві є бажаною складовою кваліфікації. Знання специфіки процесів масового та індивідуального пошиття дозволяє краще адаптувати технологічні рішення до потреб конкретного підприємства. Також важливим є володіння технічною англійською мовою, що допомагає працювати з міжнародними замовниками та спеціалізованою документацією.

Технолог на швейному підприємстві — це не лише технічний фахівець, але й стратегічний координатор, від професійної діяльності якого залежить успішність виробничих процесів. У сучасних умовах глобалізації, розвитку інновацій і зростання вимог до якості продукції кваліфікація технолога повинна охоплювати широкий спектр знань і навичок, зокрема:

Технолог має володіти знаннями щодо повного циклу виготовлення одягу: від розкрою тканини до остаточної обробки готових виробів. Він повинен знати про специфіку роботи різного обладнання, зокрема комп'ютеризованих швейних машин, систем лазерного різання, прасувальних установок та систем автоматизованого транспортування матеріалів. Також

важливо враховувати вимоги щодо ергономіки робочого місця, щоб забезпечити комфорт і продуктивність працівників.

В сучасному виробництві технолог виступає важливим учасником у вдосконаленні процесів. Це включає аналіз ефективності кожного етапу роботи, мінімізацію відходів, раціональне використання матеріалів та енергії, а також впровадження методів Lean Production (бережливого виробництва). Технолог має розуміти економічні аспекти діяльності підприємства, зокрема калькуляцію собівартості виробів і планування ресурсів.

Одним із викликів сучасної легкої промисловості є робота з інноваційними матеріалами, такими як водонепроникні, дихаючі тканини, текстиль з мембранами, еластичні та багатошарові матеріали. Технолог повинен знати властивості цих матеріалів і методи їх обробки, а також вимоги до їх експлуатації. Крім того, врахування тренду на екологічність сприяє використанню біорозкладних та перероблених тканин.

Сучасні технологи активно використовують автоматизовані системи управління виробництвом і конструюванням, такі як Gerber, Lectra, CLO 3D та інші. Ці інструменти допомагають скоротити час розробки моделей, підвищити точність розкрою та створення лекал, а також виконувати віртуальну примірку одягу. Використання технологій Industry 4.0 дозволяє інтегрувати всі етапи виробництва в єдину цифрову систему.

Технолог є важливою ланкою між керівництвом підприємства та працівниками. Він має вміти мотивувати колектив, забезпечувати навчання персоналу роботі з новим обладнанням і технологіями, а також вирішувати конфліктні ситуації. Крім того, важливим є розвиток лідерських якостей для управління командами на різних етапах виробництва.

Технолог має орієнтуватися на актуальні потреби ринку. Це включає аналіз модних тенденцій, попиту на певні види одягу, кольорову палітру та конструктивні рішення. Важливим є і вивчення вимог замовників, особливо якщо підприємство орієнтується на експорт або працює з брендами міжнародного рівня.

У сучасних умовах підприємства легкої промисловості зобов'язані впроваджувати екологічно чисті технології. Технолог повинен забезпечувати мінімізацію шкідливих відходів, вибір матеріалів із сертифікацією екологічної безпеки та відповідність стандартам сталого розвитку.

Легка промисловість є динамічною галуззю, яка швидко реагує на нові виклики. Технолог має бути готовим до постійного вдосконалення своїх знань і навичок через проходження тренінгів, курсів підвищення кваліфікації та участь у виставках і семінарах. Це забезпечує актуальність його професійної підготовки.

Важливим є знання технологом норм і стандартів, які регулюють швейне виробництво. Це стосується не лише державних вимог до якості продукції, а й міжнародних стандартів, особливо якщо підприємство працює на експорт.

Таким чином, професія технолога на швейному підприємстві вимагає високого рівня кваліфікації, поєднання глибоких теоретичних знань, практичних навичок та вміння впроваджувати інноваційні підходи у виробничий процес. Від його компетентності залежить конкурентоспроможність підприємства, якість продукції та задоволення потреб кінцевих споживачів. Сучасний технолог швейного виробництва — це не лише фахівець із глибокими технічними знаннями, але й інноваційний менеджер, здатний організувати ефективний виробничий процес, забезпечити якість продукції та впровадити передові технології. Його кваліфікація є запорукою успішної діяльності підприємств легкої промисловості, що прагнуть відповідати вимогам глобального ринку та задовольняти потреби споживачів.

РОЗДІЛ 4. РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «РОЗРОБКА ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Тема передбачає додаткові знання та вміння майбутніх фахівців з технологій легкої промисловості, тому ми будемо для них розробляти дидактичний проєкт саме факультативного заняття – додаткового заняття в межах професійної підготовки майбутніх фахівців.

4.1 Постановка цілей факультативного заняття (оперативних цілей)

В межах нашої теми ми формуємо цілі до 4 рівня складності, тому що вимагаємо від наших здобувачів освіти творчого підходу по виконанню цілей заняття.

В таблиці 4.1 приведено оперативні цілі з теми.

Таблиця 4.1

Постановка цілей факультативного заняття

Цілі факультативного заняття	Цілі формування різних рівнів засвоєння навчального матеріалу	Умови досягнення	Результат у вигляді дій здобувачів освіти
1	2	3	4
Сформувати вміння перелічувати тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків; описувати індивідуальність і самовираження як основа модних	I-IV рівень	Базові знання з теми «Індустрія мода»	Досягнення поставленої мети можливо шляхом вирішення таких завдань: перелічувати тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків; описувати індивідуальність і самовираження як основа модних вимог до верхнього одягу

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4
вимог до верхнього одягу для підлітків; пояснювати взаємозв'язок брендових статусів і модних вимог у виборі одягу підлітками; називати особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу; описувати сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії; аналізувати вплив вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді; обґрунтовувати маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів; визначати концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків; давати оцінку функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи.			для підлітків; пояснювати взаємозв'язок брендових статусів і модних вимог у виборі одягу підлітками; називати особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу; описувати сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії; аналізувати вплив вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді; обґрунтовувати маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів; визначати концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків; давати оцінку функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи.

4.2 Перелік літературних джерел з теми

Пропонується розглянути інформацію в інтернет-джерелах, тому що друкованих матеріалів з теми впровадження мобільних засобів для придбання одягу не існує, це питання можна дослідити, переглядаючи блоги відомих fashion-рекламодавців.

1. Білякович Л.М. Концептуальні засади прогнозування модних тенденцій у дизайні: класичний і постмодерністський дискурси/ Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб.наук.пр. (Мистецтвознавство)/ за ред. Голубця О.М. – Харків: ХДАДМ, 2018. – №3. – С.5-13.

2. Білякович Л.М. Темпоральність у структурі модних трендів: сутність, динаміка, прогнозування/ Вісник Львівської національної академії мистецтв/за ред. Бенях Н. – Львів: ЛНАМ, 2018. – Вип. 36. – С. 207-222.

3. Білякович Л.М. Об'єктивація циклічної динаміки моди в дизайні другої половини XX-поч.ХХІ століття/ Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Мистецтвознавство: зб.наук.пр. рівнянського державного гуманітарного університету/ за ред. Віткалова В.Г. – Рівне, РДГУ. – 2018, №26. – С.17-23.

4. Білякович Л.М. Трансформація знакової системи гламуру в дизайні одягу ХХІ століття /Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб.наук.пр. (Мистецтвознавство)/ за ред.Голубця О.М. – Харків: ХДАДМ, 2019.- № 2. – С.5-12.

5. Білякович Л.М., Пенчук О.П. Значення декорування текстильних матеріалів у створенні художнього образу костюма межі ХХ-ХХІ ст.: історіографічний аспект/ Вісник Львівської національної академії мистецтв / за ред. Бенях Н. – Львів: ЛНАМ, 2019. – Вип. 39. – С. 188-203.

4.3 Конструювання дидактичних матеріалів: аналіз структури навчального матеріалу факультативного заняття

З нашої теми запропонуємо наступний план викладення теми.

План викладення теми: «Розробка верхнього одягу для підлітків».

1. Тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків.
2. Індивідуальність і самовираження як основа модних вимог до верхнього одягу для підлітків.
3. Брендний статус у контексті модних вимог до верхнього одягу для підлітків.
4. Особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу.
5. Сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії.
6. Аналіз впливу вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді.
7. Маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів.
8. Визначення концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків.
9. Оцінка функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи.

4.4 Аналіз базових умов навчання

В таблиці 4.2 приведено вибір базових понять, визначення способів перевірки та формування базових знань.

Таблиця 4.2

Вибір базових понять, визначення способів перевірки та формування базових знань

Перелік базових понять, законів, способів дії	Назва дисциплін і тем, в яких формуються базові знання і дії	Способи (методи, форми, засоби) перевірки рівня сформованості базових знань і способів дій	Способи актуалізації або поповнення базових знань і способів дій
1	2	3	4
Індустрія мода	Самостійне вивчення питання	Фронтальна бесіда (саме бесіда, а не усне опитування, тому що на меті не оцінювання, а формування розуміння можливості сприйняття нової.	Уточнення, приклади, перегляд інформаційних

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4
		практичної діяльності здобувачами освіти з визначеної теми факультативного заняття. 1. Як охарактеризувати основні етапи розвитку індустрії мода? 2. З яких сегментів та структурних одиниць складається ринок індустрії моди? 3. У чому полягають особливості функціонування індустрії моди? 4. Як здійснюється класифікація товарів фенш-ринку на основі категорій бренда? 5. Які особливості фенш-ринку відображає «пірамідальна модель» індустрії моди? 6. Яку роль відіграє дизайнерський бренд на ринку сучасного одягу? 7. Для яких завдань зручно використовувати модель екосистеми фенш-індустрії? 8. Які тенденції розвитку індустрії моди діють на ринку сучасного одягу? 9. У чому полягають особливості структури пропозицій на українському ринку одягу?	демонстраційних відеоматеріалів

4.5 Проектування мотиваційних технологій навчання

Пояснення важливості вивчення, особливо актуальний етап саме на факультативних заняттях, тому що здобувачі освіти відвідують такі заняття за власним бажанням і, як правило, такі заняття можуть не оцінюватися, а мотивуватися отриманням додаткових знань та вмінь з дисципліни або теми. Такий етап заняття має назву мотиваційний.

В таблиці 4.3 наведено способи реалізації мотивації.

Таблиця 4.3

Визначення способів реалізації мотивації

Способи реалізації мотивації	Внутрішня мотивація
1	2
Вступна мотивація Прийом: віднесення до ситуації	Доброго дня! Сьогодні модні вимоги до верхнього одягу для підлітків формуються під впливом сучасних тенденцій у сфері моди, особливостей вікової психології та соціокультурних чинників. Підлітки прагнуть виражати індивідуальність через зовнішній вигляд, тому одяг стає важливим засобом самовираження і соціальної ідентифікації. Для цієї вікової групи важливе поєднання стильного дизайну з практичністю, що відповідає їхньому активному способу життя. Молодь віддає перевагу одягу, який дозволяє експериментувати з образом, наприклад, через змінні елементи чи багатофункціональний дизайн. Ключовими аспектами є відповідність сучасним трендам, використання яскравих кольорів, інноваційних матеріалів і унікальних декоративних деталей. Також підлітки прагнуть носити речі, які підкреслюють їхню приналежність до певних соціальних груп або субкультур. Тому на сьогоднішньому занятті ми розглянемо більш детально ці питання у вигляді теми «Розробка верхнього одягу для підлітків».

4.6 Проєктування технології формування орієнтовної основи діяльності на факультативному занятті

Вибір методів, форм та засобів формування ООД наведено в таблиці 4.4

Таблиця 4.4

Способи формування ООД на факультативному занятті

Рівні засвоєння навчального матеріалу теми заняття	Форми	Методи	Засоби
1	2	3	4
I	Фронтальна	Лекція з елементами бесіди, ілюстрація	Презентаційні слайди
II	Фронтальна	Пояснення,	відеоматеріал

		демонстрація	и з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків»
III	Фронтальна	Лекція-пояснення, ілюстрація	
IV	Фронтальна, індивідуальна	Лекція-демонстрація, пояснення	

4.7 Проєктування технології формування виконавчих дій на факультативному занятті

Вибір методів, форм та засобів формування виконавчих дій наведено в таблиці 4.5.

Таблиця 4.5

Способи формування виконавчих дій з теми

Рівні засвоєння навчального матеріалу теми заняття	Форми	Методи	Засоби
1	2	3	4
I, II, III, IV	Фронтальна	Закріплююча бесіда	Питання: 1. Опишіть переваги трендів: - Oversize (вільний крій) - Естетика вуличної моди. - Стритстайл (вулична мода). - Колірні тенденції - Текстульні рішення - Функціональний стиль - Гендерно нейтральний дизайн. 2. Опишіть модель індивідуальності та самовираження в модних вимогах до верхнього одягу для підлітків

Продовження табл. 4.5

1	2	3	4
---	---	---	---

			3. Поясніть вплив брендів на сприйняття підлітків. 4. Яким чином особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу? 5. Назвіть сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії. 6. Проаналізуйте вплив вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді. 7. Проведіть маркетингові дослідження, які дозволять визначити потреби і вподобання цільової аудиторії, а також виділити споживчі сегменти, на які слід орієнтуватися.
--	--	--	--

4.8 Проєктування контрольних дій з теми

Контроль означає виявлення, вимірювання та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти. Контроль означає виявлення, вимірювання та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти. Виявлення і вимірювання знань називають «перевіркою». Тому перевірка – складовий елемент контролю, основною дидактичною функцією якого є забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і учнями, отримання педагогом об'єктивної інформації про ступінь засвоєння навчального матеріалу, своєчасне виявлення прогалин і недоліків.

Вибір методів, форм та засобів формування контрольних дій наведено в таблиці 4.6.

Таблиця 4.6

Засоби контролю з теми факультативного заняття

Рівні засвоєння навчального матеріалу теми заняття	Форми	Методи	Засоби
1	2	3	4
III-IV	Індивідуальна	Рішення завдань	Завдання: - Визначте популярність використання різних кольорів для розробки колекції одягу для підлітків Білий, Чорний Сірий, Блакитний, Зелений, Рожевий, Червоний, Фіолетовий, Помаранчевий, Жовтий, Коричневий - Намалюйте діаграму популярності використання різних кольорів для сценічних костюмів hip-hop стилю - Визначте популярні місця розташування декоративних елементів: Низ виробу, Низ рукавів, Кишені, Посередині пілочки та спинки, З правого боку, З лівого боку. - Намалюйте діаграму популярності використання різних видів оздоблення для сценічних костюмів hip-hop стилю. - Наведіть приклади сучасного прототипування моделей верхнього одягу для підлітків: - в стилі хіп-хоп апсайклінг; - куртки в стилі Streetwear; - класичної косухи у стилі гранж з металевими елементами.

4.9 Розробка сценарію факультативного заняття

Сценарій факультативного заняття з теми заняття на тему: «Розробка верхнього одягу для підлітків» наведено в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7

Сценарій навчання з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків»

№ п/п	Структурні елементи заняття	Зміст структурних елементів
1	2	3
1	Організаційний момент	Викладач вітається, перевіряє присутність на занятті, перевіряє готовність до заняття в аудиторії. Здобувачі освіти вітають викладача, підтверджують присутність у момент переключки, формують настрій на здійснення освітньої діяльності.
2	Повідомлення теми і мети заняття, мотиваційний момент	Повідомлення теми заняття: «Розробка верхнього одягу для підлітків». Мета: сформувані вміння перелічувати тренди та актуальні стилі у верхньому одязі для підлітків; описувати індивідуальність і самовираження як основа модних вимог до верхнього одягу для підлітків; пояснювати взаємозв'язок брендових статусів і модних вимог у виборі одягу підлітками; називати особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу; описувати сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії; аналізувати вплив вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді; обґрунтовувати маркетингові дослідження та характеристика споживчих сегментів; визначати концепції створення колекції верхнього одягу для підлітків; давати оцінку функціональності та дизайну верхнього одягу для підлітків через прототипи. Далі викладач мотивує на вивчення теми, пояснює важливість, зацікавлює. Здобувачі освіти фіксують тему, сприймають цілі, формують уявлення щодо результатів засвоєння матеріалу теми даного заняття та важливості вивчення теми.

Продовження табл. 4.7

1	2	3
3	Актуалізація базових знань	Фронтальна бесіда (саме бесіда, а не усне опитування, тому що на меті не оцінювання, а формування розуміння можливості сприйняття нової практичної діяльності здобувачами освіти з визначеної теми факультативного заняття. 1. Як охарактеризувати основні етапи розвитку індустрії мода? 2. З яких сегментів та структурних одиниць складається ринок індустрії моди? 3. У чому полягають особливості функціонування індустрії моди? 4. Як здійснюється класифікація товарів фенш-ринку на основі категорій бренда? 5. Які особливості фенш-ринку відображає «пірамідальна модель» індустрії моди? 6. Яку роль відіграє дизайнерський бренд на ринку сучасного одягу? 7. Для яких завдань зручно використовувати модель екосистеми фенш-індустрії? 8. Які тенденції розвитку індустрії моди діють на ринку сучасного одягу? 9. У чому полягають особливості структури пропозицій на українському ринку одягу?
5	Формування ВД	Проведення фронтальної закріплюючої бесіди: Питання: 1. Опишіть переваги трендів: - Oversize (вільний крій) - Естетика вуличної моди. - Стритстайл (вулична мода). - Колірні тенденції - Текстульні рішення - Функціональний стиль - Гендерно нейтральний дизайн. 2. Опишіть модель індивідуальності та самовираження в модних вимогах до верхнього одягу для підлітків. 3. Поясніть вплив брендів на сприйняття підлітків.

Продовження табл. 4.7

1	2	3
		4. Яким чином особливості анатомії підлітків у процесі росту та їх врахування при створенні верхнього одягу? 5. Назвіть сучасні аспекти появи вуличної моди у fashion-індустрії. 6. Проаналізуйте вплив вуличної культури на створення проєктованих моделей у моді. 7. Проведіть маркетингові дослідження, які дозволять визначити потреби і вподобання цільової аудиторії, а також виділити споживчі сегменти, на які слід орієнтуватися.
6	Формування КД	Викладач видає завдання. Здобувачі освіти вирішують завдання. 1. Визначте популярність використання різних кольорів для розробки колекції одягу для підлітків Білий, Чорний Сірий, Блакитний, Зелений, Рожевий, Червоний, Фіолетовий, Помаранчевий, Жовтий, Коричневий 2. Намалюйте діаграму популярності використання різних кольорів для сценічних костюмів hip-hop стилю 3. Визначте популярні місця розташування декоративних елементів: Низ виробу, Низ рукавів, Кишені, Посередині пілочки та спинки, З правого боку, З лівого боку. 4. Намалюйте діаграму популярності використання різних видів оздоблення для сценічних костюмів hip-hop стилю. 5. Наведіть приклади сучасного прототипування моделей верхнього одягу для підлітків: - в стилі хіп-хоп апсайклінг; - куртки в стилі Streetwear; - класичної косухи у стилі гранж з металевими елементами

7	Підбиття підсумків	Узагальнення засвоєного шляхом нагадування в узагальненому вигляді основних питань, розглянутих на занятті. Відновлення в пам'яті основних моментів матеріалу заняття
---	--------------------	---

Висновки до розділу 4

В четвертому розділі магістерської кваліфікаційної роботи нами було розроблено дидактичний проєкт факультативного заняття з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків» для фахівців з технологій легкої промисловості. Були сформульовані цілі факультативного заняття, обрані літературні джерела з теми, проведено конструювання дидактичних матеріалів, зроблений аналіз структури навчального матеріалу факультативного заняття, розроблений план та структурно-логічна схема з теми, проаналізовані базові поняття, визначені способи перевірки та формування базових знань, розроблено характеристику і текст мотивації, використання якої доцільно при викладі навчального матеріалу з визначеної теми, були спроєктовані технології формування орієнтовної основи діяльності, виконавчих та контрольних дій на факультативному занятті, розроблений сценарій заняття.

ВИСНОВКИ

Сучасна легка промисловість висуває високі вимоги до професійної підготовки фахівців, особливо в умовах швидких змін ринку, впровадження інноваційних технологій та посилення конкуренції. Розробка верхнього одягу для підлітків є одним із найважливіших напрямів, що вимагає врахування численних аспектів: анатомо-фізіологічних особливостей підлітків, модних тенденцій, значення індивідуальності та самовираження, а також популярності вуличної моди й брендів вподобань.

У ході дослідження було встановлено, що функціональність, комфорт, якість матеріалів і стиль є визначальними чинниками для цієї категорії продукції. Значний вплив на дизайн підліткового одягу має вулична культура, яка трансформує традиційні стилістичні рішення, додаючи їм сміливості, індивідуальності та інноваційності.

Успішна розробка таких виробів потребує високої кваліфікації технологів, які мають поєднувати знання у сфері матеріалознавства, конструювання, автоматизованого проектування, екологічних практик і маркетингових досліджень. Їхня роль також полягає в оптимізації виробничих процесів, контролі якості продукції та впровадженні сучасних рішень.

Розробка дидактичного проєкту факультативного заняття з теми «Розробка верхнього одягу для підлітків» сприяє вдосконаленню професійної підготовки фахівців. Такий підхід дозволяє поєднати теоретичні знання з практичними навичками, орієнтуючи навчання на реальні потреби ринку.

Таким чином, підвищення рівня кваліфікації технологів у сфері легкої промисловості, орієнтація на індивідуальні запити споживачів і впровадження інноваційних підходів є ключовими умовами для забезпечення конкурентоспроможності продукції, розвитку галузі та задоволення сучасних потреб споживачів.

Додаток 2 до Порядку проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція)

Введено в дію:

наказ ректора № 0204 -1/088 від 27.02.2020 р.

Протокол контролю оригінальності дипломної роботи (проекту)

Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків

студентки

(назва роботи)

Антонюк Олени Володимирівни

(прізвище, ім'я та по батькові)

науковий керівник

Литвин Олег Олегович

(прізвище, ім'я та по батькові)

В результаті перевірки роботи в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com встановлено наступні значення Коефіцієнтів Подібності

Коефіцієнт Подібності 1: 15,8.

Коефіцієнт Подібності 2: 9,4.

Сигнал „Тривога!": ☐ – немає; ☒ – є, кількість разів у тексті 153.

Вченою радою факультету (навчально-наукового інституту) затверджено наступні показники оригінальності (за значенням коефіцієнту K1):

не більше 20 % – оригінальна робота,

від 21 % до 50 % – задовільно оригінальна робота,

від 51 % до 90 % – умовно оригінальна робота,

більше 90 % – неоригінальна робота.

Відповідно до цього, робота може бути класифікована як:

☒ оригінальна,

☐ задовільно оригінальна,

☐ умовно оригінальна,

☐ неоригінальна.

Висновок:

☐ робота може бути допущена до захисту,

☐ необхідно провести розгляд Повного Звіту Подібності із залученням фахівців із тематики дипломної роботи (проекту).

Примітки Системного Оператора про виявлені запозичення:

Системний Оператор

(підпис)

Литвин О.О.

(прізвище та ініціали)

05.12.2024

(дата)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну магістерську роботу студента

Антонюк Олени Володимирівни

спеціальності 015.36 «Професійна освіта

(Технологія виробів легкої промисловості)»

на тему: Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків

Робота на тему "Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для розробки верхнього одягу для підлітків" є актуальною, комплексною та добре структурованою. Автор роботи продемонстрував високий рівень підготовки, системний підхід до дослідження теми та глибоке розуміння її практичного значення.

У роботі чітко висвітлено сучасні тенденції у сфері створення верхнього одягу для підлітків, зокрема акцент на самовираженні, багатофункціональності, використанні екологічних матеріалів та дотриманні модних трендів. Глибоке дослідження анатомо-фізіологічних особливостей підлітків є важливим внеском у розробку зручного та стильного одягу, що відповідає запитам сучасної молоді.

Особливо слід відзначити вивчення маркетингових аспектів, зокрема аналіз споживчих сегментів і визначення концепції створення колекції одягу.

Розділ, присвячений професійній підготовці фахівців з технологій легкої промисловості, заслуговує окремої уваги. У ньому глибоко проаналізовано ключові компетенції технолога, необхідні для роботи на сучасних швейних підприємствах. Зокрема, важливість знання технологічних процесів, конструктивних основ дизайну, сучасних матеріалів та їхньої обробки, а також умінь працювати з інноваційним обладнанням.

Позитивним є і те, що автор врахував важливість освітнього аспекту, запропонувавши дидактичний проєкт факультативного заняття з розробки верхнього одягу для підлітків. Ця частина роботи підкреслює її практичну спрямованість та може бути корисною у навчальному процесі підготовки майбутніх фахівців.

Загалом, робота відзначається високим науково-теоретичним рівнем і практичною цінністю. Автор продемонстрував уміння критично мислити, глибоко аналізувати матеріал та формулювати обґрунтовані висновки. Вважаю, що робота заслуговує позитивної оцінки, а її результати можуть бути застосовані у навчальній та виробничій практиці.

Науковий керівник:

д.ф.-м.н., професор

(підпис)

Литвин Олег Олегович

Луцький національний
технічний університет

Екзаменаційній комісії із захисту
кваліфікаційних магістерських робіт
студентів спеціальності
015.36 «Професійна освіта (Технологія
виробів легкої промисловості)»

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу
студента спеціальності 015.36

«Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)»

Антонюк Олени Володимирівни

на тему: «Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості
для розробки верхнього одягу для підлітків»

Робота, присвячена професійній підготовці фахівців з технологій легкої промисловості для створення верхнього одягу для підлітків, є актуальною і має високу практичну цінність. Сфера легкої промисловості в сучасних умовах потребує фахівців, які володіють новітніми знаннями і вміннями у проектуванні, конструюванні та виробництві одягу, орієнтованого на потреби молодшої аудиторії.

Актуальність теми роботи полягає у необхідності поєднання модних тенденцій, індивідуальних запитів підлітків, екологічних підходів та технологічних інновацій у процесі створення сучасного одягу. Автор детально розкрив ключові аспекти цієї проблематики, наголосивши на важливості підготовки фахівців, які здатні відповідати запитам ринку моди та впроваджувати ефективні виробничі рішення.

Структура роботи логічно побудована і складається з чітко окреслених розділів, кожен з яких спрямований на висвітлення важливих аспектів тематики. У першому розділі автор переконливо аргументує актуальність професійної підготовки фахівців у контексті сучасних викликів легкої промисловості. Розділ містить якісний аналіз вимог до професії технолога, який працює у цій галузі.

Другий розділ роботи заслуговує на окрему увагу. У ньому глибоко розглянуто особливості створення верхнього одягу для підлітків. Автор вивчив основні тренди, такі як багатофункціональність, використання екологічних матеріалів, streetwear та мінімалістичний дизайн. Висвітлено важливість врахування анатомо-фізіологічних особливостей підлітків і їхнього прагнення до самовираження через одяг.

Цікавим і практично значущим є розгляд маркетингових аспектів: аналіз споживчих сегментів, визначення концепції створення колекції одягу та оцінка функціональності прототипів. Автор вдало поєднав теоретичні знання з аналізом практичних потреб ринку.

Третій розділ роботи розкриває вимоги до кваліфікації технологів на швейних підприємствах. Автор чітко окреслив необхідні компетенції, включаючи знання сучасних технологічних процесів, матеріалознавства, роботи з інноваційним обладнанням, а також творчі й управлінські навички.

Особливу цінність має запропонований у четвертому розділі дидактичний проект факультативного заняття, присвяченого розробці верхнього одягу для підлітків. Цей матеріал є цінним доповненням до роботи, оскільки спрямований на практичну підготовку майбутніх фахівців у цій галузі.

Наукова новизна і практична значущість роботи полягає у комплексному підході до вирішення задачі створення модного, зручного й екологічного верхнього одягу для підлітків із врахуванням сучасних технологічних і освітніх аспектів.

Перевагами роботи можна відмітити:

- глибокий аналіз сучасних тенденцій у сфері моди для підлітків;
- врахування соціальних і культурних аспектів споживчого ринку;
- системний підхід до формування вимог до фахівців з технологій легкої промисловості;
- практична орієнтованість, що виражається у створенні дидактичного проекту.

Водночас робота могла б бути доповнена детальнішим аналізом конкретних прикладів успішних брендів, які працюють у сегменті підліткової моди, що дало б змогу глибше зрозуміти особливості маркетингових стратегій.

Загалом, робота відповідає науковим і практичним вимогам, є завершеною та заслуговує високої оцінки. Результати дослідження можуть бути використані в навчальному процесі підготовки фахівців легкої промисловості, а також у виробничій практиці.

Враховуючи рівень виконаної роботи, новизну та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Антонюк Олена Володимирівна заслуговує присвоєння кваліфікаційного рівня «магістр».

Рецензент

доцент кафедри технологій легкої
промисловості
Луцького національного
технічного університету,
к.т.н., доц

Ткачук Оксана Леонідівна

